

ВИДАВНИЦТВО
РАНОК

Спостерігаю

Міркую

Розв'язую

НОВА
УКРАЇНЬКА ШКОЛА

1
клас

С. О. Скворцова,
О. В. Онопрієнко

Математика

+ Навчальний зошит
Роздавальні матеріали
для самостійної роботи

Частина 4

**Схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах,
які працюють в межах дослідно-експериментальної роботи Всеукраїнського рівня за темою
«Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах
реалізації нового Державного стандарту початкової загальної освіти»**

(лист Інституту модернізації змісту освіти
Міністерства освіти і науки України від 30.08.2017 № 21.1/12-Г-618)

Рецензенти:

*Л. В. Пономаренко, методист районного методичного кабінету відділу освіти,
молоді і спорту Пирятинської районної державної адміністрації Полтавської області;
Н. П. Листопад, науковий співробітник відділу початкової освіти
Інституту педагогіки НАПН України*

Інформаційні партнери проекту:
громадська організація «Глобал Офіс»;
громадська організація «ЕдКемп Україна»

Скворцова С. О.

С42 Математика. 1 клас. Навчальний зошит : У 4 ч. Ч. 4 / С. О. Скворцова, О. В. Онопрієнко. —
Харків : Вид-во «Ранок», 2018. — 72 с. : іл. + Додат. (8 с.)

ISBN 978-617-09-4221-0

Посібник складений відповідно до авторської навчальної програми з математики для 1 класу загально-освітніх навчальних закладів і є складовою навчально-методичного комплексу «Математика. 1 клас» (автори С. О. Скворцова, О. В. Онопрієнко). До комплексу входять електронні видання: навчальна програма, навчальний зошит (електронна і друкована версії), роздавальні матеріали до всіх уроків для самостійної роботи учнів, дидактичні матеріали для практичних робіт, методичний супровід і відеокоментар для вчителя.

Матеріали комплексу доступні для ознайомлення та завантаження на сайті interactive.ranok.com.ua

Навчальний зошит містить матеріали для четвертої чверті навчання: тексти правил; зразки міркувань; завдання на актуалізацію опорних знань, створення проблемної ситуації та її розв'язання, первинне закріплення, формування вмінь і навичок, неперервне повторення. Навчальний матеріал поданий у цікавій та доступній формі з урахуванням психологічних особливостей першокласників.

Усередині посібника наведено роздавальні матеріали для самостійної роботи, які можна відокремити від основного зошита.

Призначено для учнів 1 класу загальноосвітніх навчальних закладів і вчителів початкових класів.

УДК [51:37.016](076)

**Разом дбаємо
про екологію та здоров'я**

ISBN 978-617-09-4221-0

© Скворцова С. О., Онопрієнко О. В., 2018
© Ширяєв Д. В., ілюстрації, 2018
© ТОВ Видавництво «Ранок», 2018

Дорогі друзі!

Добігає кінця наша подорож країною Математики в першому класі. За цей час зроблено багато відкриттів.

Перед вами четверта частина навчального зошита — остання ланка у вивченні математики в першому класі. Завдання, розміщені в зошиті, — ніби сходинка у другий клас. Ми разом будемо працювати з числами у межах сотні, розв'язувати складніші, але разом із тим ще цікавіші задачі, познайомимось з новими величинами.

Вочевидь, ви вже переконалися в тому, що математика вчить нас міркувати, шукати способи розв'язування різних задач, приймати правильні рішення. Математика вчить нас усьому, що потрібно людині, щоб почуватися успішною.

Ваші друзі та помічники — автори зошита

У посібнику використані такі позначки:

— зверни увагу

— попрацюй з арифметичними штангами

— попрацюй з намистинками (кружками)

— попрацюй з числами та кружками

— попрацюй з геометричними фігурами

ПОРІВНЮЄМО, ДОДАЄМО І ВІДНІМАЄМО ДЕСЯТКИ

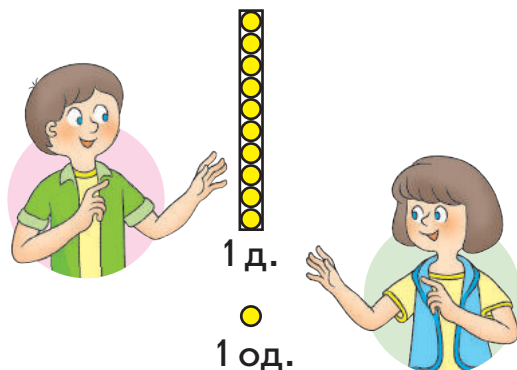

Десятки порівнюють,
додають і віднімають
так само, як і одиниці

1

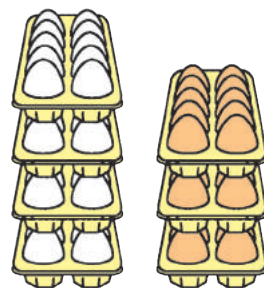
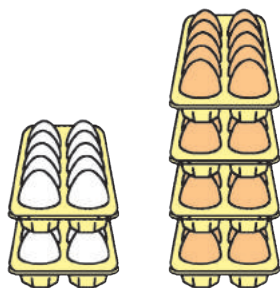
Попрацюй з намистинками (кружками).

- 1) Скільки намистинок у хлопчика? дівчинки? Чи можна стверджувати, що 1 одиниця й 1 десяток — це те саме? Чому?
- 2) Полічи намистинки одиницями. Полічи десятками. На скільки наступне число більше? На скільки попереднє число менше?

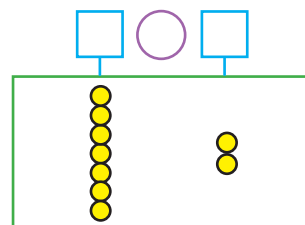
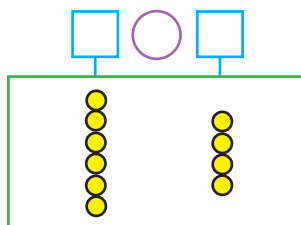
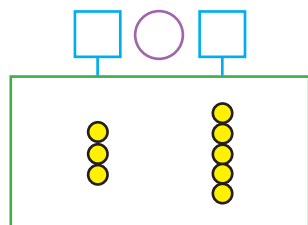
2

Полічи яйця десятками. Визнач, яких яєць більше — білих чи коричневих. Обведи більшу кількість лінією.

3

Скільки окремих намистинок-одиниць зліва? справа? Порівняй числа. Скільки низок-десятків зліва? справа? Порівняй числа.

. g . g .

. g . g .

. g . g .

Графічний диктант

4

Порівняй числа, подані одиницями; десятками.

$$2 \bigcirc 6$$

$$8 \bigcirc 5$$

$$6 \bigcirc 4$$

$$3 \bigcirc 7$$

$$2 \text{ д.} \bigcirc 6 \text{ д.}$$

$$8 \text{ д.} \bigcirc 5 \text{ д.}$$

$$6 \text{ д.} \bigcirc 4 \text{ д.}$$

$$3 \text{ д.} \bigcirc 7 \text{ д.}$$

5

Попрацюй з намистинками (кружками).

$3 + 2$

$3 \text{ д.} + 2 \text{ д.}$

$5 - 2$

$5 \text{ д.} - 2 \text{ д.}$

6

Знайди спочатку значення виразу в першому рядку стовпчика, а потім — у другому. Поміркую, як допоможе тобі результат першого виразу обчислити результат другого.

$$2 + 3 = \square$$

$$7 - 4 = \square$$

$$5 + 4 = \square$$

$$2 \text{ д.} + 3 \text{ д.} = \square \text{ д.}$$

$$7 \text{ д.} - 4 \text{ д.} = \square \text{ д.}$$

$$5 \text{ д.} + 4 \text{ д.} = \square \text{ д.}$$

7

Виконай короткий запис задачі. Розв'яжи її.

Дідусь зібрав у лісі 4 десятки грибів. Із них 3 десятки білих грибів, а решта — маслюки. Скільки десятків маслюків зібрав дідусь?

.
-----------------------------	-----------------------------	-----------------------------

ОДЕРЖУЄМО КРУГЛІ ЧИСЛА. ДОДАЄМО І ВІДНІМАЄМО КРУГЛІ ЧИСЛА

Круглі числа:
10, 20, 30, 40,
50, 60, 70, 80,
90, 100...

1

Попрацюй з намистинками (кружками). Розглянь записи, які зробили учні. Порівняй числа в кожному рядку; кожному стовпчику.

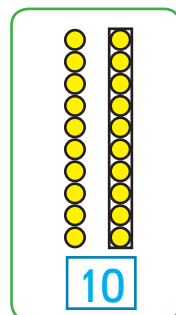
1 2 3 4 5 6 7 8 9
1 д. 2 д. 3 д. 4 д. 5 д. 6 д. 7 д. 8 д. 9 д.

2

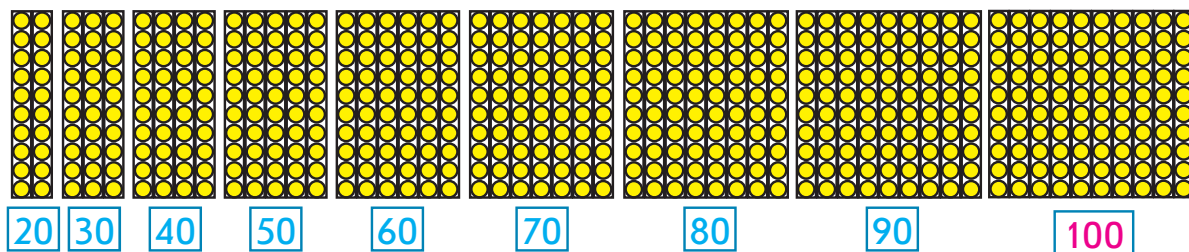
Досліди число 10.

- 1) Яка цифра в записі числа показує, що в числі 1 десяток? На якому місці вона стоїть?
- 2) Що позначає в числі 10 цифра нуль?

3

Скільки десятків у кожній групі низок? Назви відповідне число. Чим схожі записані числа?

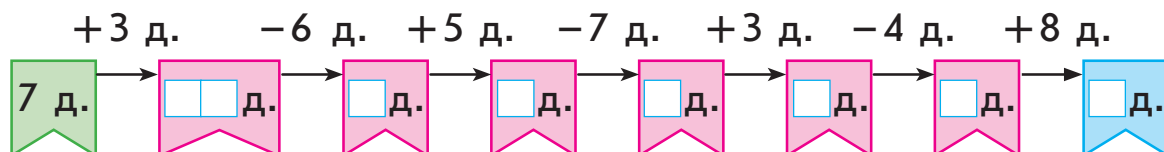
1 д. = 10	десять	6 д. = 60	шістдесят
2 д. = 20	двадцять	7 д. = 70	сімдесят
3 д. = 30	тридцять	8 д. = 80	вісімдесят
4 д. = 40	сорок	9 д. = 90	дев'яносто
5 д. = 50	п'ятдесят	10 д. = 100	сто

Числа, які **закінчуються нулем**, називають **круглими числами**.

4

Дізнайся, яке число одержимо в результаті виконання ланцюжка дій.

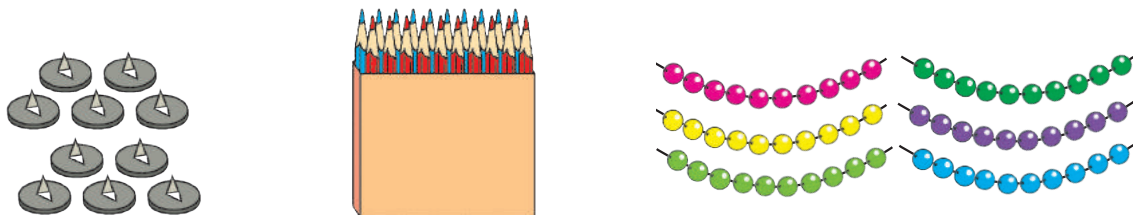

Міркуємо логічно

5

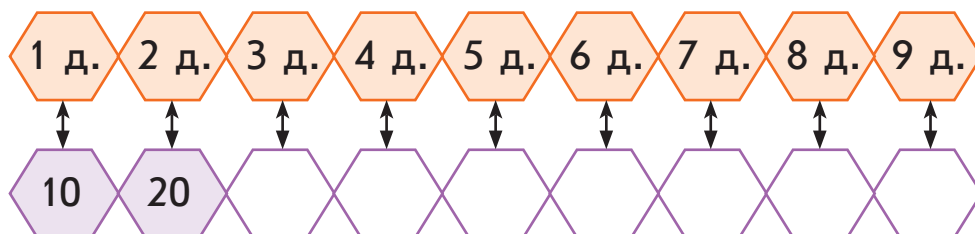
Полічи предмети десятками. З'єднай лінією предмети і відповідні числа.

10 20 30 40 50 60

6

Запиши круглі числа. Підкресли в них цифри, які позначають кількість десятків.

7

Порівняй десятки. Порівняй круглі числа. У чому підказка?

2 д. ○ 5 д.

20 ○ 50

3 д. ○ 1 д.

30 ○ 10

8 д. ○ 6 д.

80 ○ 60

9 д. ○ 6 д.

90 ○ 60

8 д. ○ 3 д.

80 ○ 30

4 д. ○ 9 д.

40 ○ 90

8

Порівняй круглі числа, замінивши їх десятками.

70 ○ 50

□ д. ○ □ д.

40 ○ 60

□ д. ○ □ д.

60 ○ 30

□ д. ○ □ д.

9

Знайди значення першого виразу в стовпчику. Знайди значення другого виразу. Яка «підказка» була в першому виразі?

4 д. + 2 д.

40 + 20

9 д. - 3 д.

90 - 30

2 д. + 6 д.

20 + 60

7 д. - 5 д.

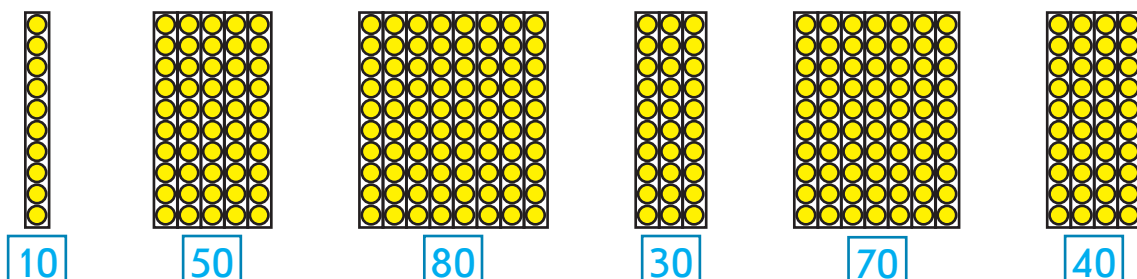
70 - 50

ДОСЛІДЖУЄМО ОДИНИЦЮ ВИМІРЮВАННЯ ДОВЖИНИ — ДЕЦИМЕТР

1

Перевір, чи правильно записано круглі числа під малюнками. Склади із записаними числами нерівності усно.

2

Заміни десятки одиницями. Назви одержані круглі числа.

3 д., 7 д., 2 д., 9 д., 4 д., 8 д., 5 д., 1 д.

3

Порівняй числа.

40 ○ 30	70 ○ 90	80 ○ 70	10 ○ 20
20 ○ 60	50 ○ 20	60 ○ 40	80 ○ 40

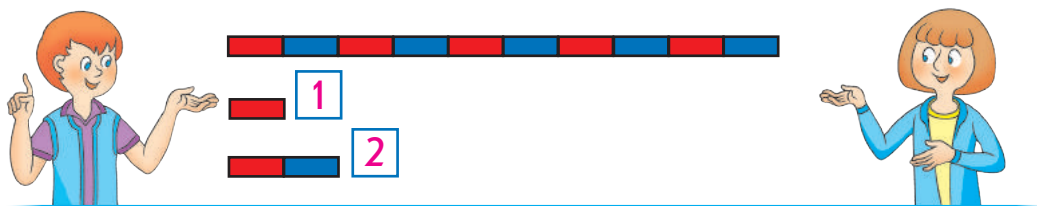
4

Знайди значення виразів.

40 + 50 = .	30 + 40 = .	60 - 30 + 20 = .
80 - 60 = .	60 - 20 = .	40 + 40 - 50 = .

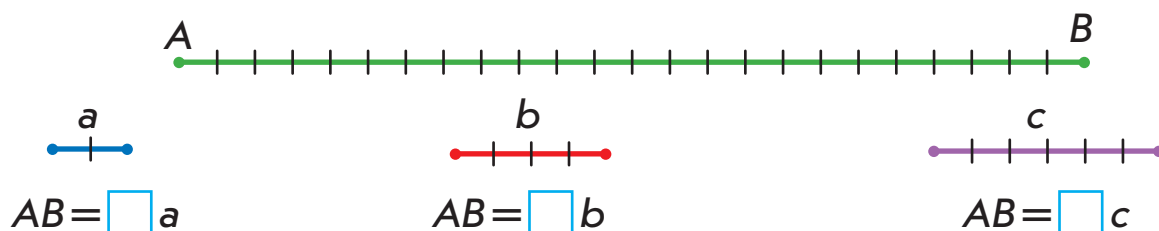
5

Попрацюй з арифметичними штангами.

6

Виміряй довжину відрізка AB різними мірками: a, b, c.

Графічний диктант

7

Поміркуй, чи зручно вимірювати довжину парти в сантиметрах. Можна використати більшу одиницю вимірювання довжини, наприклад 10 см.

10 см — це 1 десяток сантиметрів, або 1 дециметр.

8

Заміни десятки одиницями; дециметри — сантиметрами.

$$1 \text{ д.} = 10 \text{ од.}$$

$$3 \text{ д.} = \boxed{} \text{ од.}$$

$$7 \text{ д.} = \boxed{} \text{ од.}$$

$$1 \text{ дм} = 10 \text{ см}$$

$$3 \text{ дм} = \boxed{} \text{ см}$$

$$7 \text{ дм} = \boxed{} \text{ см}$$

9

Заміни одиниці десятками; сантиметри — дециметрами.

$$60 \text{ од.} = 6 \text{ д.}$$

$$30 \text{ од.} = \boxed{} \text{ д.}$$

$$90 \text{ од.} = \boxed{} \text{ д.}$$

$$60 \text{ см} = 6 \text{ дм}$$

$$30 \text{ см} = \boxed{} \text{ дм}$$

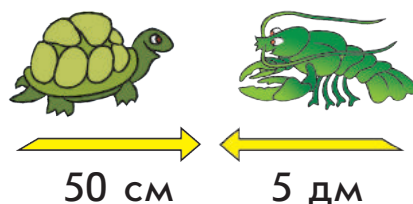
$$90 \text{ см} = \boxed{} \text{ дм}$$

Дециметрів у числі стільки, скільки десятків.

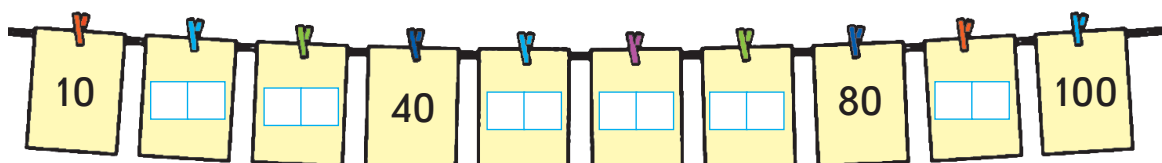
10

Черепаха проповзла 50 см, а рак — 5 дм. Хто з тварин подолав більшу відстань?

11

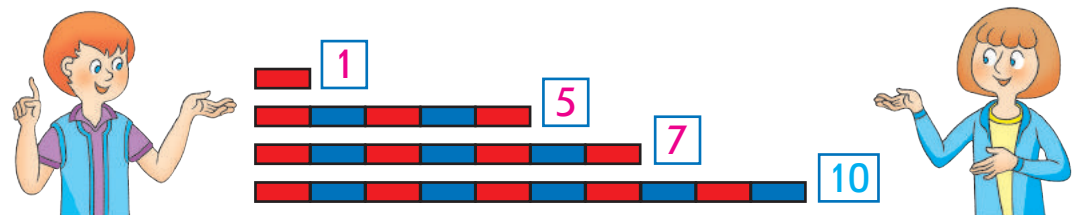
Доповни ряд круглих чисел.

УТВОРЮЄМО ЧИСЛА ДРУГОГО ДЕСЯТКА

1

Попрацюй з арифметичними штангами.

2

Поясни, як одержали числа.

Оди-на-дцять 11 11

Два-на-дцять 12 12

Три-на-дцять 13 13

Чотир-на-дцять 14 14

П'ят-на-дцять 15 15

Шіст-на-дцять 16 16

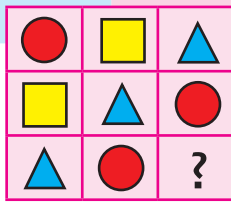
Сім-на-дцять 17 17

Вісім-на-дцять 18 18

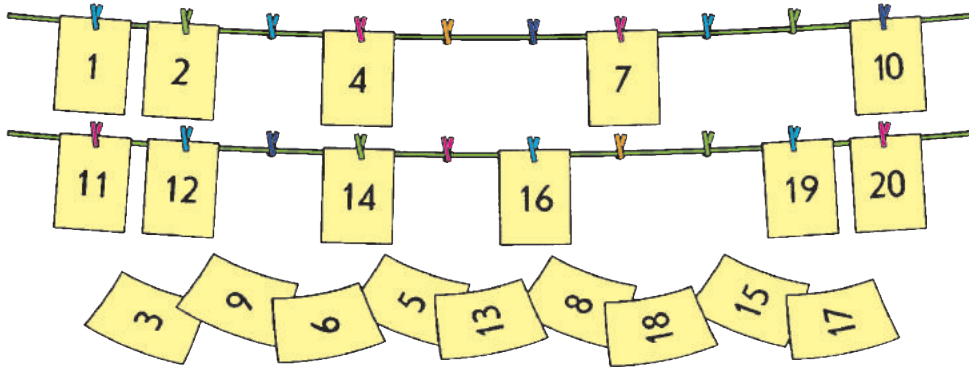
Дев'ят-на-дцять 19 19

Міркуємо логічно

3

Допоможи числам «повернутися» на свої місця.

4

Заміни десятки одиницями; дециметри — сантиметрами.

$8 \text{ д.} = \square \square \text{ од.}$

$3 \text{ д.} = \square \square \text{ од.}$

$4 \text{ д.} = \square \square \text{ од.}$

$8 \text{ дм} = \square \square \text{ см}$

$3 \text{ дм} = \square \square \text{ см}$

$4 \text{ дм} = \square \square \text{ см}$

5

Заміни одиниці десятками; сантиметри — дециметрами.

$30 \text{ од.} = \square \text{ д.}$

$60 \text{ од.} = \square \text{ д.}$

$20 \text{ од.} = \square \text{ д.}$

$30 \text{ см} = \square \text{ дм}$

$60 \text{ см} = \square \text{ дм}$

$20 \text{ см} = \square \text{ дм}$

6

Подай величини в сантиметрах; у дециметрах.

$5 \text{ дм} = \square \square \text{ см}$

$2 \text{ дм} = \square \square \text{ см}$

$4 \text{ дм} = \square \square \text{ см}$

$30 \text{ см} = \square \text{ дм}$

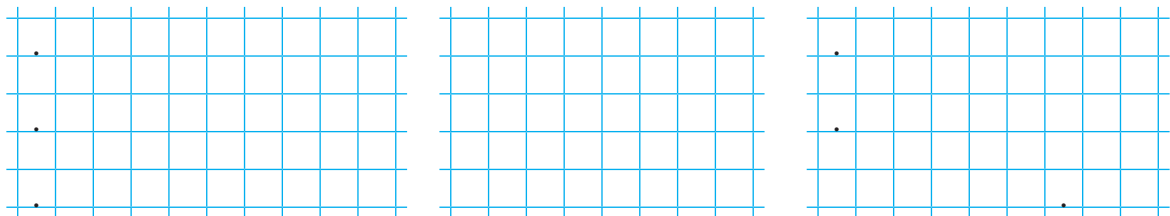
$20 \text{ см} = \square \text{ дм}$

$60 \text{ см} = \square \text{ дм}$

7

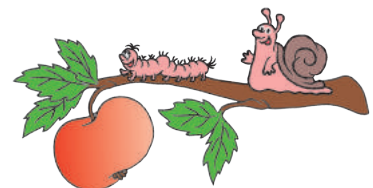
Виконай короткий запис задачі. Розв'яжи задачу.

У цирку мавпам приготували 70 кг яблук і 30 кг бананів. Скільки всього кілограмів фруктів приготували мавпам?

8

Гусениця проповзла по гілці 7 дм, а равлик — 40 см. Хто з тварин подолав меншу відстань? Поясни свою відповідь.

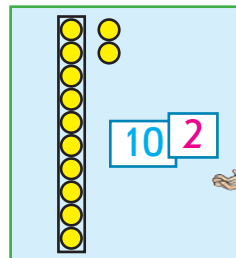

ДОСЛІДЖУЄМО ОДНОЦИФРОВІ ТА ДВОЦИФРОВІ ЧИСЛА

- одноцифрові числа
- двоцифрові числа

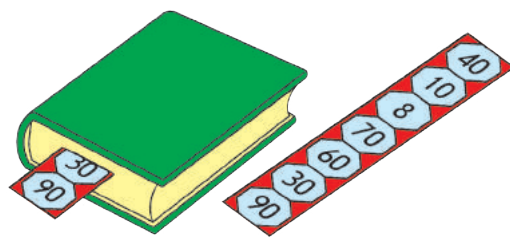
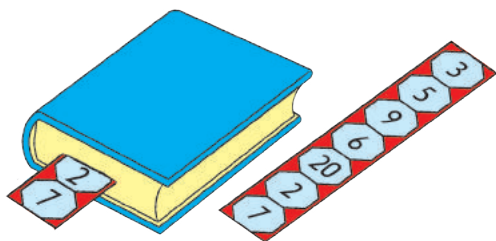
1

Попрацюй з намистинками (кружками).

2

На кожному малюнку відшукай серед чисел «зайве».

3

Установи, запис якого числа відрізняється від запису решти чисел.

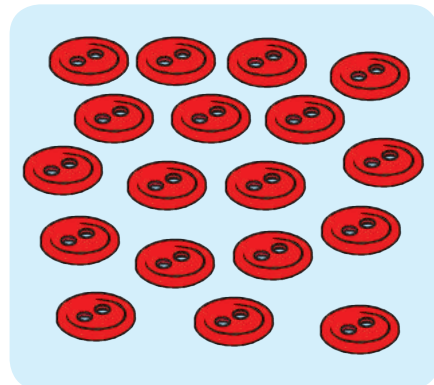
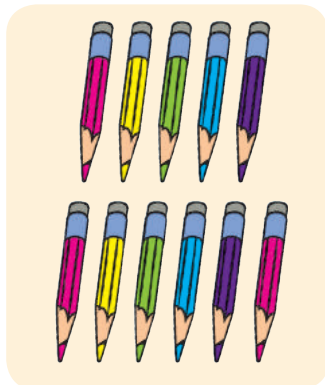
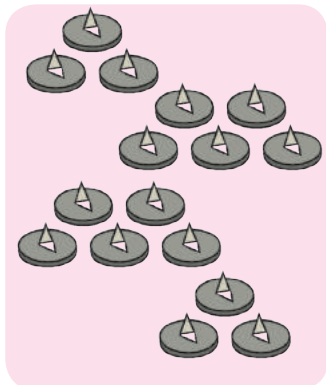
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.

»

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 — **одноцифрові** числа;
10 — **двоцифрове** число.

4

Полічи предмети. З'єднай кожний малюнок з відповідним числом.

10

11

12

13

14

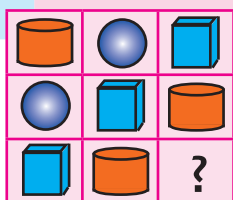
15

16

17

18

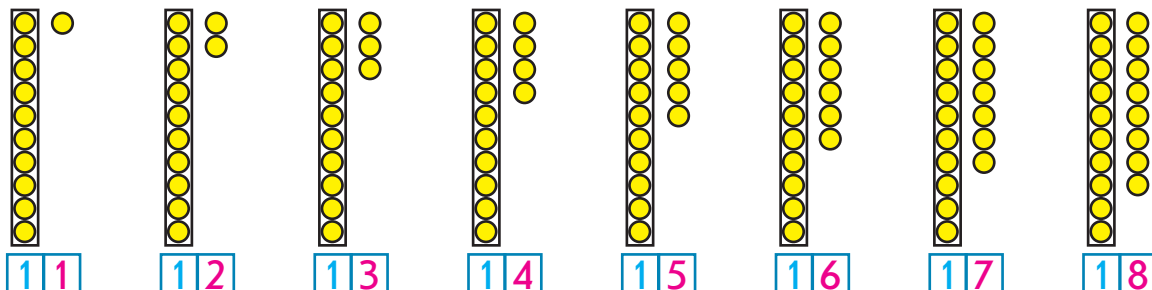
19

Міркуємо логічно

5

Поміркуй, як утворилися числа.

$$10 + 1 = 1 \text{ д. і } 1 \text{ од.} = 11$$

$$10 + 2 = 1 \text{ д. і } \square \text{ од.} = 12$$

$$10 + 3 = \square \text{ д. і } \square \text{ од.} = 13$$

$$10 + 4 = \square \text{ д. і } \square \text{ од.} = 14$$

$$10 + 5 = \dots = 15$$

$$10 + 6 = \dots = 16$$

$$10 + 7 = \dots = 17$$

$$10 + 8 = \dots = 18$$

6

Поміркуй, як утворилося кожне число. Встав у клітинки відповідні числа.

$$10 + \square = 14$$

$$10 + \square = 11$$

$$10 + \square = 16$$

$$10 + \square = 17$$

7

Заміни суму числом. Як називають утворені числа?

$$10 + 1 = \square \square$$

$$10 + 3 = \square \square$$

$$10 + 5 = \square \square$$

$$10 + 7 = \square \square$$

$$10 + 6 = \square \square$$

$$10 + 8 = \square \square$$

$$10 + 9 = \square \square$$

$$10 + 2 = \square \square$$

8

Порівняй іменовані числа. Скористайся схемами.

$$4 \text{ дм} \bigcirc 4 \text{ см}$$

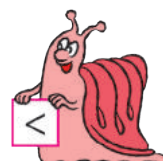
$$\square \square \text{ см} \bigcirc 4 \text{ см}$$

$$8 \text{ дм} \bigcirc 8 \text{ см}$$

$$30 \text{ см} \bigcirc 3 \text{ дм}$$

$$\square \text{ дм} \bigcirc 3 \text{ дм}$$

$$6 \text{ дм} \bigcirc 60 \text{ см}$$

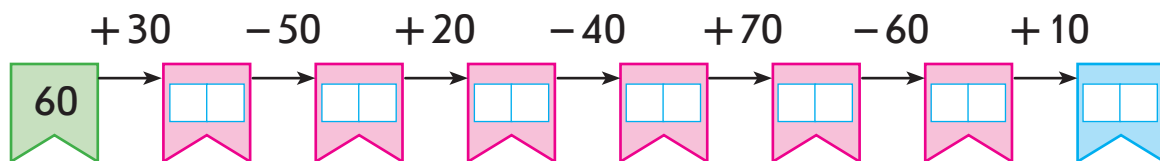

>> ЗАПISУЄМО ЧИСЛА ДРУГОГО ДЕСЯТКА

- > розряд десятків
- > розряд одиниць

1

Дізнайся, яке число одержимо в результаті виконання ланцюжка дій.

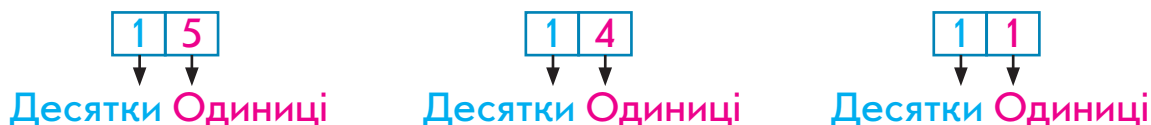
2

Порівняй числа в кожному рядку; в кожному стовпчику.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
11	12	13	14	15	16	17	18	19

3

Поясни, що означають цифри у записі двоцифрового числа.

Десятки й одиниці — це **розряди**.

4

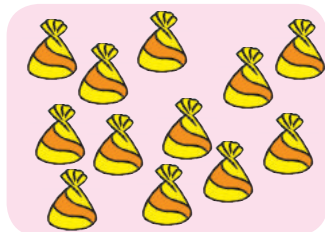
Прочитай числа, записані в таблицях розрядів.

Десятки	Одиниці
1	5
	6
1	6
1	1

Десятки	Одиниці
1	0
2	0
8	0
	4

5

Полічи об'єкти й обведи відповідне число. Поясни його запис.

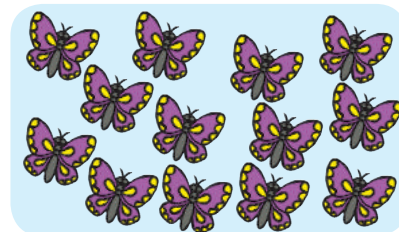
11 12 13

д.	од.

13 14 15

д.	од.

12 13 14

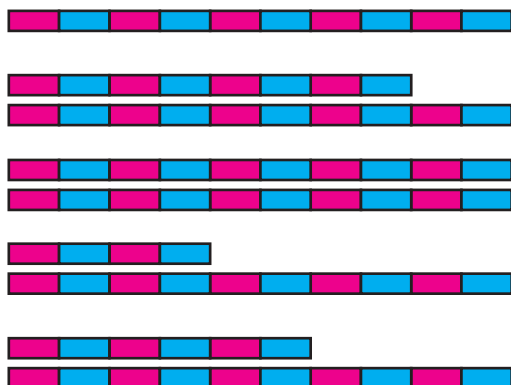
д.	од.

Міркуємо логічно

6

Які числа відповідають «штангам»? Запиши їх у таблицю.

д.	од.

7

Запиши в таблиці числа:

1) які містять:

1 десяток і 5 одиниць;

1 десяток і 1 одиницю;

1 десяток і 7 одиниць;

7 одиниць;

1 десяток і 9 одиниць.

2) тринадцять, шістнадцять.

д.	од.

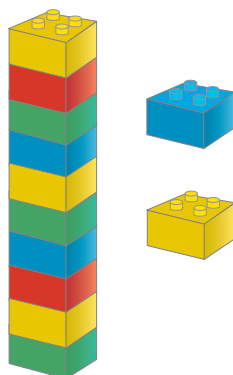
8

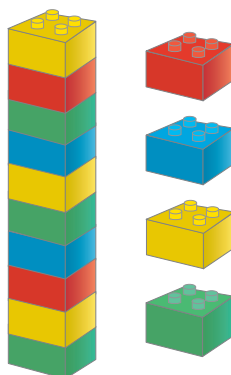
Запиши числа: чотирнадцять, три, дванадцять, вісімнадцять.

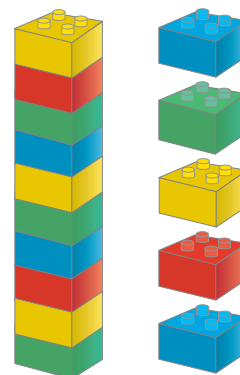

9

Познач кількість предметів числом.

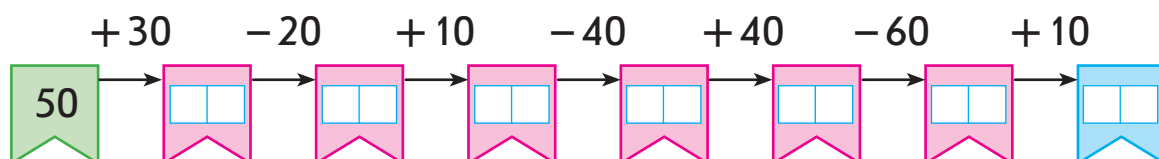

ЗАПИСУЄМО ЧИСЛА ДРУГОГО ДЕСЯТКА

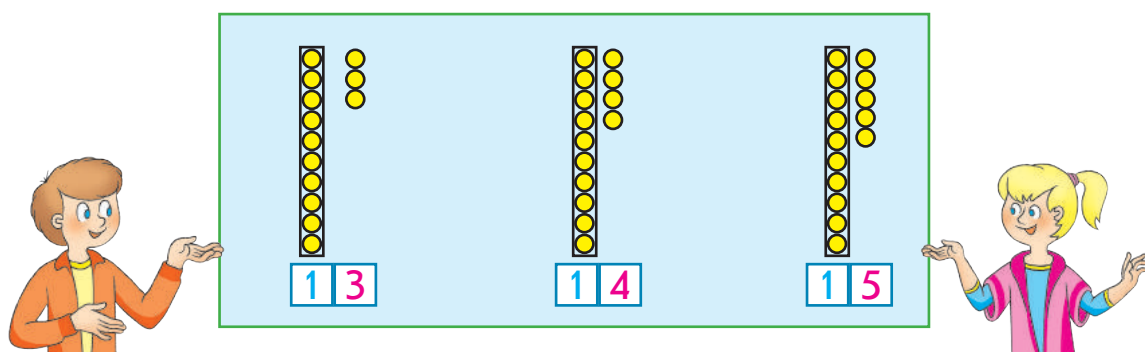
1

Дізнайся, яке число одержимо в результаті виконання ланцюжка дій.

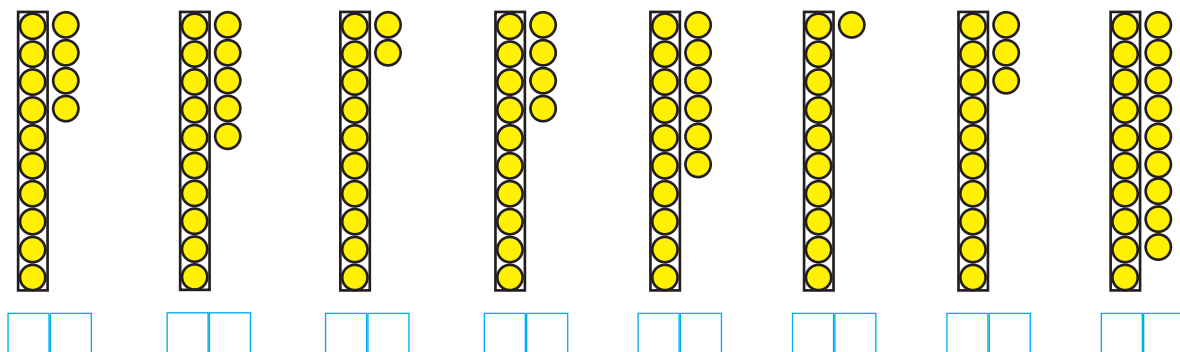
2

Попрацюй з намистинками (кружками).

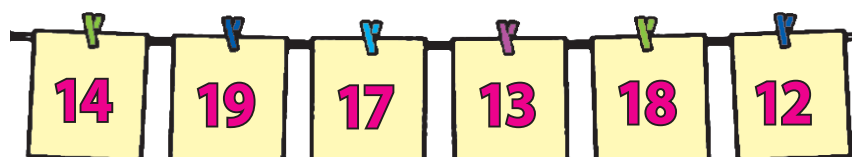
3

Запиши відповідні числа.

4

Прочитай числа. Скільки в кожному числі десятків і скільки одиниць? Яке число найбільше? найменше?

Прочитай числа, записані в таблицях розрядів.

Десятки	Одиниці
1	9
1	7
1	1
1	5

Запиши числа: дев'ятнадцять, дванадцять, п'ятнадцять, сімнадцять, дев'ять, чотирнадцять, вісімнадцять, десять, тринадцять.

Розв'яжи задачу.

Іванка зробила 50 паперових стаканчиків, а конвертів — на 30 менше. Скільки конвертів зробила Іванка?

Знайди невідомий компонент.

Зменшуване	10	9		8	10		7	9		10	8		4	10
Від'ємник	7		3	5		2	5		2	9		3	4	8
Різниця		8	4		6	3		6	7		6	7		

Запиши величини у сантиметрах; у дециметрах.

15

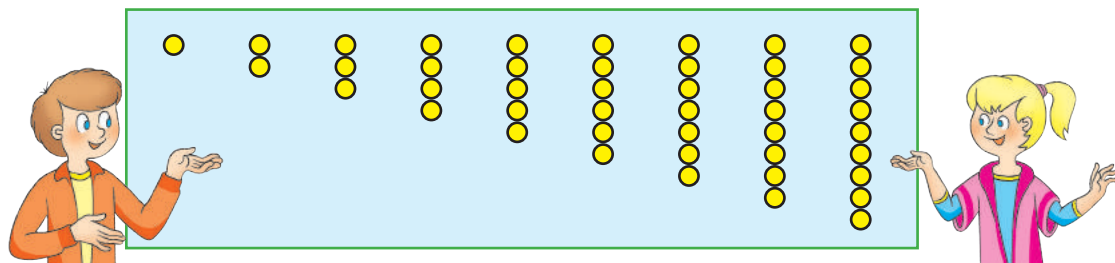
ЗАПИСУЄМО ЧИСЛА ПЕРШОЇ СОТНІ

найбільше
одноцифрове число

1

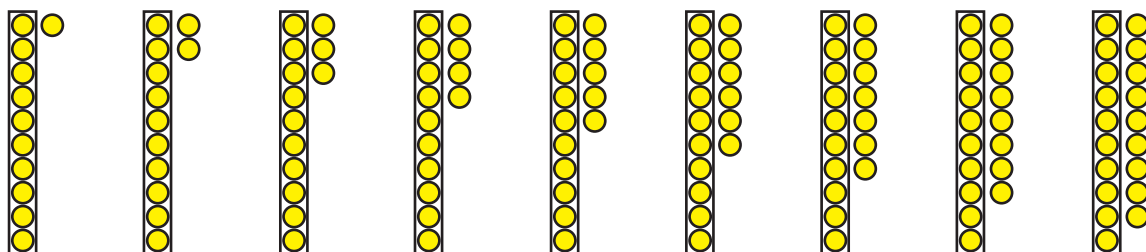
Попрацюй з намистинками (кружками).

2

Полічи намистинки. Назви найбільше одноцифрове число.

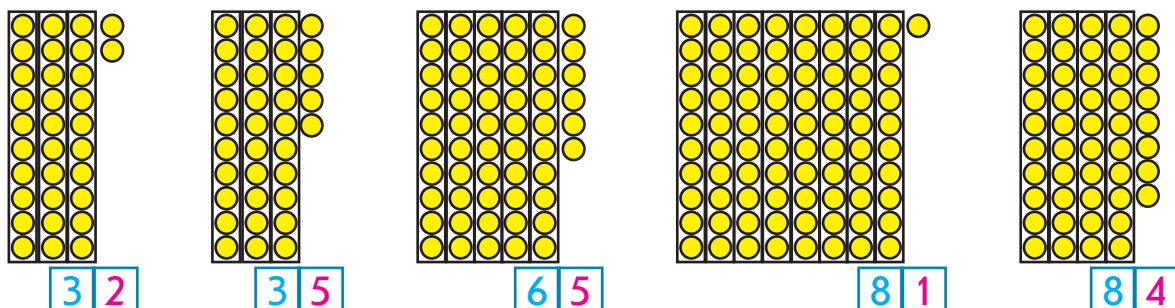
1) Утвори числа з десятка й одиниць. Назви числа другого десятка.

2) Утвори числа з двох десятків і одиниць. Як утворити числа четвертого десятка?

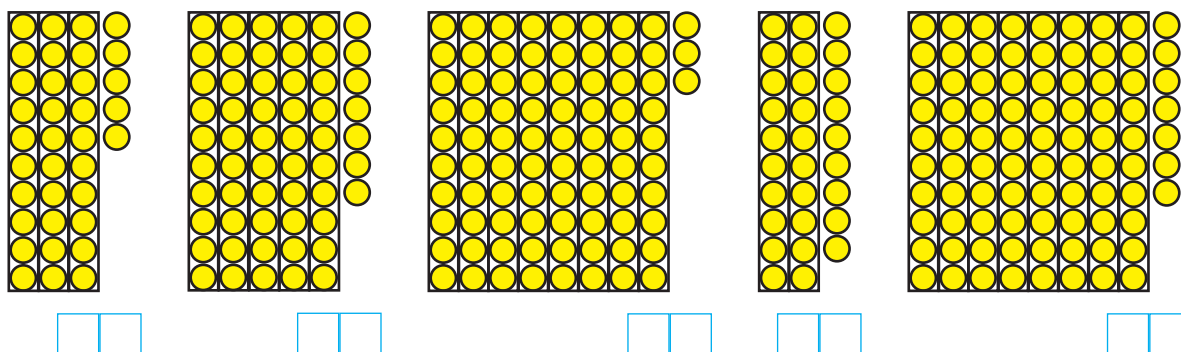
3

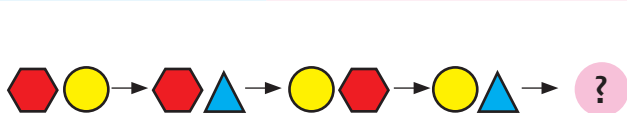
Перевір, чи правильно позначено числа картками. Виправ помилки.

4

Запиши відповідні числа.

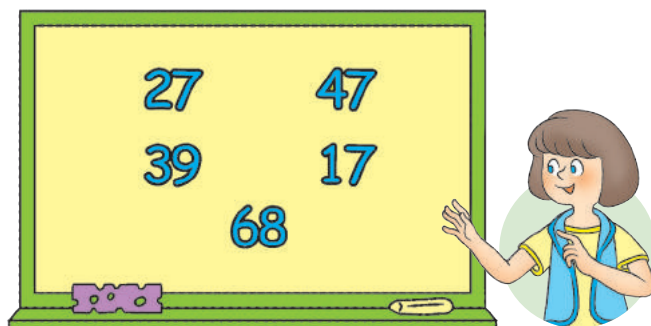
Міркуємо логічно

5

Розглянь таблицю чисел «Сотня» на вкладці. Що спільне в числах кожного рядка? кожного стовпчика?

6

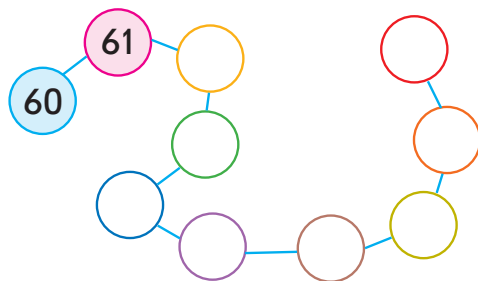
Перевір, чи правильно записала Софійка числа: двадцять сім, сімдесят чотири, дев'яносто три, сімнадцять, шістдесят вісім. Поясни свою відповідь.

7

Продовж числові ряди.

1	2	3	4	.	.
11	12	13	.	.	.
21	22	23	.	.	.
31	32	33	.	.	.

8

Зустрілися троє друзів — Іванюк, Петренко і Миколаєнко. Прочитай, про що вони говорять, і визнач, як звать кожного з друзів.

— Цікаво, але наші імена — Іван, Петро та Микола — ні в кого з нас не «збігаються» із прізвищами!

— Правду кажеш, Петре! Ось моє прізвище — Миколаєнко, а звать мене...

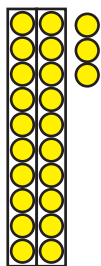
ПОРІВНЮЄМО ЧИСЛА В МЕЖАХ 100

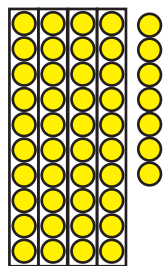
іменовані числа

1

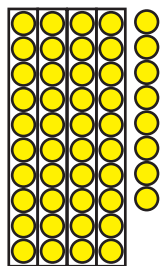
Перевір, чи правильно учень позначив картками числа.

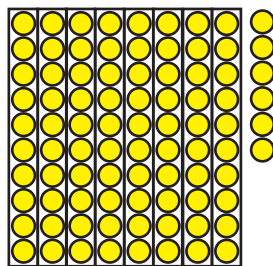
32

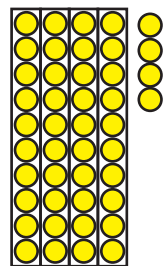
47

58

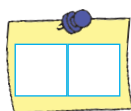
68

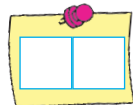
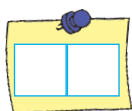
44

2

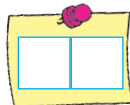
Запиши попереднє та наступне числа до поданого.

14

18

3

Доповни числові ряди.

40	...	42	45	49
80	83	86
70	...	68	65	62	...

4

1) Порівняй числа за їх розташуванням на числовому промені.

5 ○ 8

7 ○ 4

13 ○ 3

14 ○ 9

4 ○ 12

11 ○ 15

16 ○ 0

6 ○ 16

2) Спробуй так само міркувати при порівнянні двоцифрових чисел.

24 ○ 28

40 ○ 12

56 ○ 54

87 ○ 83

23 ○ 32

28 ○ 98

44 ○ 49

65 ○ 62

5

Порівняй числа за їх розташуванням на числовому промені.

13 ○ 19	5 ○ 16	17 ○ 14	93 ○ 91
14 ○ 4	48 ○ 9	25 ○ 29	56 ○ 44

2 7 → 2 4 → 7 2 → ?

2 4 7

Міркуємо логічно

6

Порівняй числа: 4 і 12; 27 і 9; 7 і 43. Які числа менші — одноцифрові чи двоцифрові? Зроби висновок.

Будь-яке **одноцифрове** число **менше** за будь-яке **двоцифрове**.

Будь-яке **двоцифрове** число **більше** від будь-якого **одноцифрового**.

7

Прочитай пари чисел. Чим схожі й чим відрізняються числа в парах? Усно склади пари чисел, подібні до даних.

15 і 51

71 і 17

12 і 21

81 і 18

91 і 19

14 і 41

61 і 16

13 і 31

8

Порівняй двоцифрові числа на основі їх розрядного складу.

27 ○ 19

48 ○ 36

54 ○ 58

78 ○ 92

30 ○ 32

26 ○ 28

47 ○ 62

84 ○ 82

Щоб порівняти двоцифрові числа, слід:

- 1) **визначити кількість десятків** у кожному числі;
- 2) **порівняти** кількість десятків: більше те число, в якого десятків більше; менше те, в якого десятків менше;
- 3) якщо **десятків порівну**, то визначити **кількість одиниць** у кожному числі;
- 4) **порівняти** кількість одиниць: більше те число, в якого одиниць більше; менше те, в якого одиниць менше.

9

Впиши у клітинки число, щоб одержати істинну нерівність. Поцікався, які числа вставили інші учні.

15 >

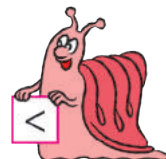
37 >

59 <

15 <

37 <

59 >

10

Порівняй іменовані числа.

5 дм ○ 7 дм

25 см ○ 30 см

7 дм ○ 70 см

40 л ○ 50 л

15 кг ○ 40 кг

12 л ○ 17 л

>> ДОДАЄМО І ВІДНІМАЄМО НА ОСНОВІ СКЛАДУ ЧИСЕЛ ДРУГОГО ДЕСЯТКА

> $10 + 7 = 17$
 > $17 - 7 = 10$
 > $17 - 10 = 7$

1

Визнач, скільки в кожному числі десятків і скільки одиниць.

36 17 58 22 40 84 63 97

2

Попрацюй з арифметичними штангами.

$10 + 3 = 13$ $10 + 3 = 13$
 $10 + 5 = 15$ $10 + 5 = 15$
 $10 + 2 = \square$

3

Знайди значення виразів, міркуючи за зразком.

$10 + 7 = 1 \text{ д. } 7 \text{ од.} = 17$ $10 + 7 = 17$
 $10 + 3 = \dots$ $10 + 1 = \dots$ $10 + 6 = \dots$
 $10 + 9 = \dots$ $10 + 8 = \dots$ $10 + 2 = \dots$
 $10 + 5 = \dots$ $10 + 4 = \dots$ $10 + 7 = \dots$

4

Попрацюй з арифметичними штангами.

$14 - 4 = 10$
 $16 - 6 = 10$
 $15 - 5 = \square$

5

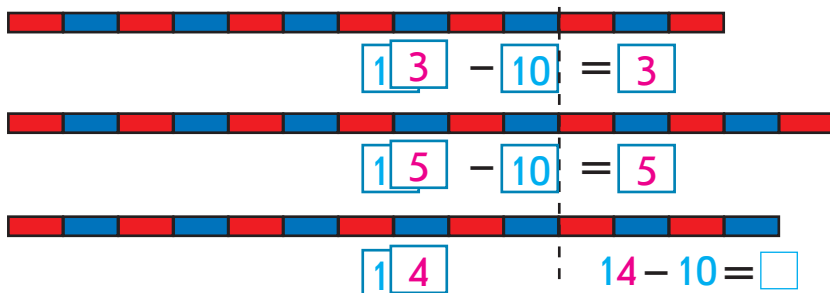
Знайди значення виразів, міркуючи за зразком.

$15 - 5 = 1 \text{ д. } 5 \text{ од.} - 5 \text{ од.} = 1 \text{ д.} = 10$ $15 - 5 = 10$
 $13 - 3 = \dots$ $11 - 1 = \dots$ $16 - 6 = \dots$
 $19 - 9 = \dots$ $18 - 8 = \dots$ $12 - 2 = \dots$

1 0 → 1 5 → 5 1 → ?

6

Попрацюй з арифметичними штангами.

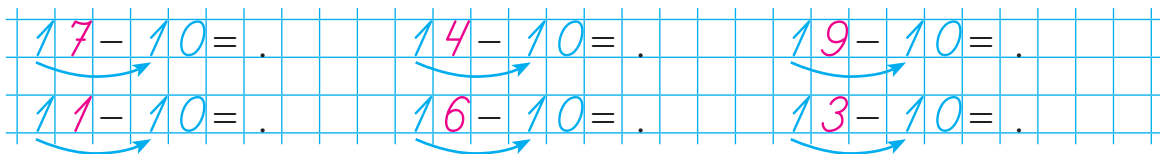

7

Знайди значення виразів за зразком.

$$18 - 10 = 1 \text{ д. } 8 \text{ од.} - 1 \text{ д.} = 8 \text{ од.} = 8$$

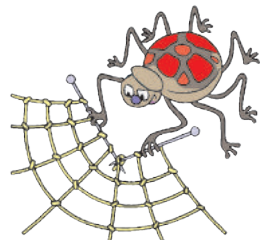
$$18 - 10 = 8$$

8

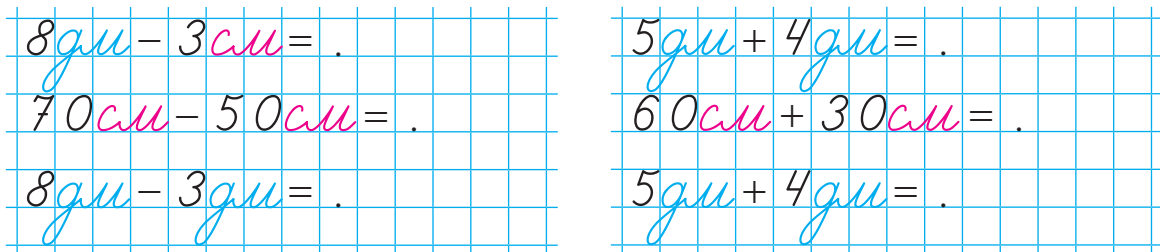
Виконай короткий запис задачі. Розв'яжи її.

Павук за день сплів 70 см павутини. З них 40 см до обіду, а решту — після обіду. Скільки сантиметрів павутини сплів павук після обіду?

9

Виконай дії з іменованими числами.

10

Встав знаки арифметичних дій, щоб одержати істинні рівності.

$$70 \bigcirc 30 \bigcirc 20 = 80$$

$$40 \bigcirc 10 \bigcirc 50 = 80$$

$$70 \bigcirc 30 \bigcirc 20 = 20$$

$$40 \bigcirc 10 \bigcirc 50 = 0$$

>> ДОДАЄМО І ВІДНІМАЄМО НА ОСНОВІ СКЛАДУ ЧИСЕЛ ПЕРШОЇ СОТНІ

> $60 + 4 = 64$
 > $64 - 4 = 60$
 > $64 - 60 = 4$

1

Попрацюй з намистинками (кружками).

2

Знайди значення сум за схемами.

$10 + 3 = \dots$	$30 + 2 = \dots$	$90 + 4 = \dots$
$10 + 7 = \dots$	$10 + 5 = \dots$	$10 + 8 = \dots$
$20 + 7 = \dots$	$50 + 2 = \dots$	$60 + 1 = \dots$
$40 + 3 = \dots$	$80 + 6 = \dots$	$40 + 8 = \dots$

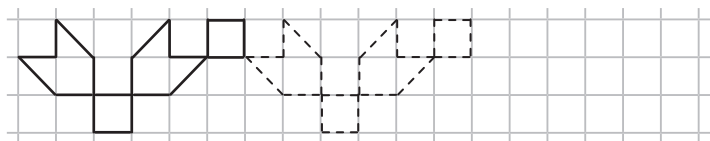
3

Попрацюй із намистинками (кружками).

Якщо від двоцифрового числа відняти

його $\frac{\text{одиниці}}{\text{десятки}}$, то залишаться $\frac{\text{десятки}}{\text{одиниці}}$.

Графічний диктант

4

Знайди значення виразів.

$16 - 6 = .$	$18 - 8 = .$	$15 - 5 = .$
$26 - 6 = .$	$78 - 8 = .$	$65 - 5 = .$
$19 - 10 = .$	$12 - 10 = .$	$17 - 10 = .$
$59 - 50 = .$	$32 - 30 = .$	$87 - 80 = .$

5

Знайди значення виразів у одному зі стовпчиків.

$19 - 10 = .$	$51 - 50 = .$	$26 - 20 = .$
$15 - 5 = .$	$38 - 30 = .$	$62 - 2 = .$
$47 - 40 = .$	$74 - 4 = .$	$97 - 90 = .$
$63 - 3 = .$	$19 - 9 = .$	$40 + 5 = .$
$86 - 6 = .$	$80 + 4 = .$	$83 - 3 = .$

6

Знайди значення виразів. Що спільного у виразах кожного стовпчика?

$70 + 3$	$20 + 8$	$50 + 6$	$90 + 5$
$73 - 3$	$28 - 8$	$56 - 6$	$95 - 5$
$73 - 70$	$28 - 20$	$56 - 50$	$95 - 90$

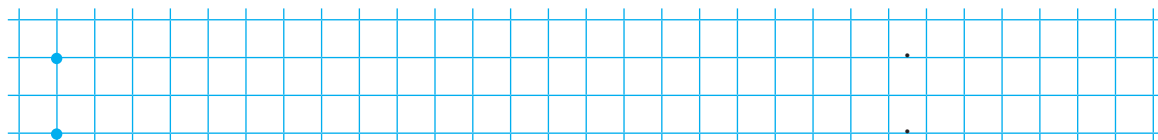
7

Які числа треба вставити, щоб одержати істинні рівності?

$37 - \square = 30$	$90 + \square = 93$	$56 - \square = 6$
$\square + 4 = 74$	$73 - \square = 70$	$98 - \square = 8$
$\square - 40 = 2$	$50 + \square = 51$	$\square - 7 = 30$

8

Накресли два відрізки: перший завдовжки 1 дм, а другий відрізок — коротший за нього. Запиши довжини відрізків.

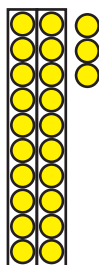

ДОДАЄМО І ВІДНІМАЄМО НА ОСНОВІ СКЛАДУ ЧИСЕЛ ПЕРШОЇ СОТНІ

Попрацюй з намістинками (кружками).

Перевір, чи правильно Тарас позначив картками числа. Назви склад кожного числа.

Запиши числа. В запису кожного числа підкресли одиниці однією рисою, десятки — двома.

Тридцять шість, вісімнадцять, сорок дев'ять, двадцять п'ять, тринадцять, сімдесят, шістдесят два, одинадцять.

Пригадай взаємозв'язок арифметичних дій додавання та віднімання. Обчисли значення сум. Із кожної рівності на додавання склади по дві рівності на віднімання.

10 + 6 = . .

70 + 5 = . .

90 + 2 = . .

Зоровий диктант

5

Знайди значення виразів.

$10 + 4 = .$	$30 + 4 = .$	$70 + 8 = .$
$14 - 4 = .$	$34 - 4 = .$	$78 - 8 = .$
$14 - 10 = .$	$34 - 30 = .$	$78 - 70 = .$

6

Знайди значення виразів.

$17 - 10 = .$	$49 - 40 = .$	$69 - 60 = .$
$13 - 3 = .$	$50 + 7 = .$	$70 + 8 = .$
$10 + 2 = .$	$56 - 50 = .$	$24 - 4 = .$
$78 - 8 = .$	$54 - 4 = .$	$70 + 1 = .$

7

Встав пропущені числа, щоб одержати істинні рівності.

$72 - \square = 70$

$60 + \square = 65$

$86 - \square = 6$

$\square + 4 = 54$

$83 - \square = 80$

$38 - \square = 8$

8

Розв'яжи задачу.

Сорока назбирала 12 жовтих намистин і 10 червоних. На скільки більше жовтих намистин у сороки?

$.$	$.$	$.$
$.$	$.$	$.$
$.$	$.$	$.$

9

Порівняй іменовані числа.

$4 \text{ см} \bigcirc 4 \text{ дм}$	$5 \text{ дм} \bigcirc 30 \text{ см}$	$6 \text{ дм} \bigcirc 70 \text{ см}$
$6 \text{ дм} \bigcirc 60 \text{ см}$	$80 \text{ см} \bigcirc 9 \text{ см}$	$30 \text{ см} \bigcirc 6 \text{ дм}$

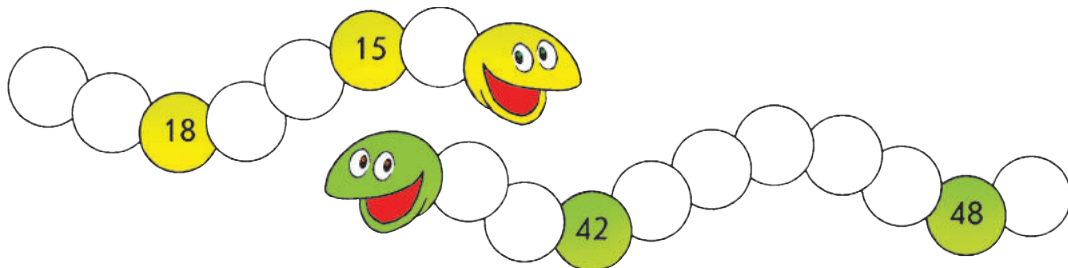
>> ДОДАЄМО І ВІДНІМАЄМО ЧИСЛО 1

> складене іменоване
 число

> 43 см = 4 дм 3 см

1

Доповни числові послідовності.

2

Усно знайди значення виразів.

$7 + 1$

$10 - 1$

$6 + 1$

$4 - 1$

$9 + 1$

3

Порівняй рівності у стовпчиках. Що спільного у способі міркування?

$3 + 1 = 4$

$8 - 1 = 7$

$10 - 1 = 9$

$13 + 1 = 14$

$18 - 1 = 17$

$20 - 1 = 19$

$53 + 1 = 54$

$38 - 1 = 37$

$40 - 1 = 39$

4

Знайди значення виразів.

$14 + 1 = .$	$43 - 1 = .$	$80 + 1 = .$
$23 - 1 = .$	$69 + 1 = .$	$79 - 1 = .$
$30 + 1 = .$	$96 - 1 = .$	$28 + 1 = .$

5

Знак якої арифметичної дії пропущено?

$26 \bigcirc 1 = 27$

$77 \bigcirc 1 = 78$

$45 \bigcirc 1 = 46$

$47 \bigcirc 1 = 46$

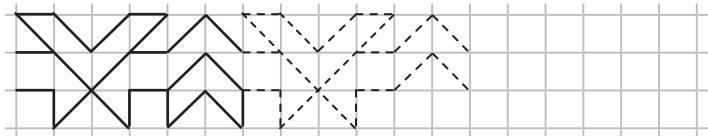
$34 \bigcirc 1 = 33$

$81 \bigcirc 1 = 80$

6

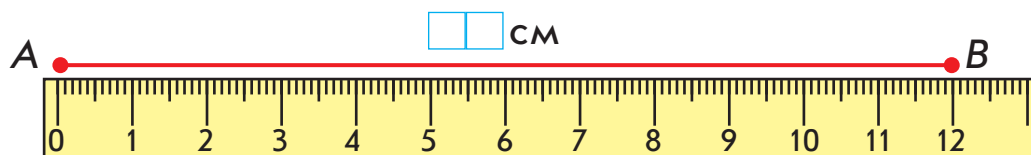
Розв'яжи задачу.

В Іринки стрічка завдовжки 20 см, а в Марини — на 1 см довша. Якої довжини стрічка в Марини?

7

1) Запиши довжину відрізка АВ у сантиметрах.

2) Розглянь, як можна по-іншому записати довжину відрізка АВ: 1 дм 2 см.

$$12 \text{ см} = 10 \text{ см} + 2 \text{ см} = 1 \text{ дм } 2 \text{ см} \leftarrow \text{Складене іменоване число}$$

↓
1 дм

У числі сантиметрів **дециметрів** стільки, скільки **десятків**; окремих **сантиметрів** стільки, скільки **одиниць**.

8

Подай величини в дециметрах і сантиметрах.

$$18 \text{ см} = 10 \text{ см} + 8 \text{ см} = 1 \text{ дм } 8 \text{ см}$$

$$15 \text{ см} = .$$

$$11 \text{ см} = .$$

$$16 \text{ см} = .$$

$$13 \text{ см} = .$$

9

Подай величини в дециметрах і сантиметрах.

$$16 \text{ см} = \square \text{ дм } \square \text{ см}$$

$$18 \text{ см} = \square \text{ дм } \square \text{ см}$$

$$43 \text{ см} = \square \text{ дм } \square \text{ см}$$

$$25 \text{ см} = \square \text{ дм } \square \text{ см}$$

10

Поміркуй, які числа треба вставити, щоб одержати істинні рівності.

$$53 - \square = 50$$

$$\square - 60 = 4$$

$$44 - \square = 40$$

$$\square + 7 = 27$$

$$80 + \square = 89$$

$$30 + \square = 38$$

$$71 - \square = 1$$

$$50 + \square = 54$$

$$86 - \square = 80$$

$$\square + 6 = 96$$

$$32 - \square = 2$$

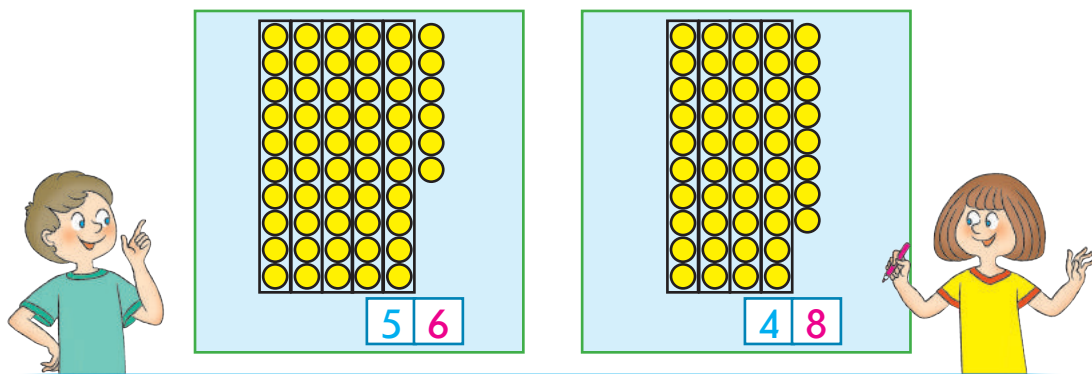
$$\square + 8 = 28$$

ДОДАЄМО І ВІДНІМАЄМО ЧИСЛА НА ОСНОВІ НУМЕРАЦІЇ

сума розрядних доданків
 $45 = 40 + 5$

1

Попрацюй з намистинками (кружками).

2

Прочитай числа. Скільки в кожному числі десятків і скільки одиниць? Як можна утворити ці числа? Склади кілька рівностей.

37 52 88 60 19 24 46

3

Запиши числа, в яких: 1 десяток; 1 десяток і 4 одиниці; 8 одиниць; 1 десяток і 5 одиниць; 2 десятки; 1 десяток і 3 одиниці; 2 десятки і 7 одиниць. Підкресли одноцифрові числа однією рисою, а двоцифрові — двома.

4

Прочитай числа. Скільки в кожному числі десятків і скільки одиниць? Як можна утворити ці числа? Усно склади відповідні рівності.

37, 52, 88, 60, 19, 24, 46.

Олеся замінила число 37 сумою:

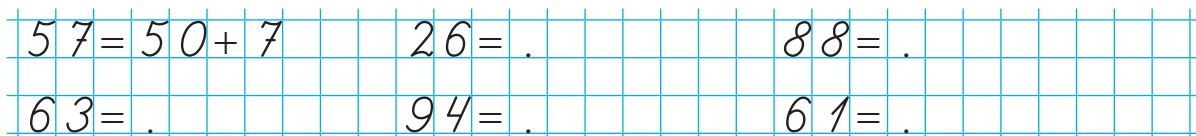
$$37 = 30 + 7.$$

Зверни увагу: $30 + 7$ — це сума розрядних доданків.

5

Заміни числа сумою розрядних доданків.

1) Перевір, чи правильно складено рівності за таблицею «Сотня».

$$15 = 5 + 10$$

$$45 = 35 + 10$$

$$75 = 65 + 10$$

$$25 = 15 + 10$$

$$55 = 45 + 10$$

$$85 = 75 + 10$$

$$35 = 25 + 10$$

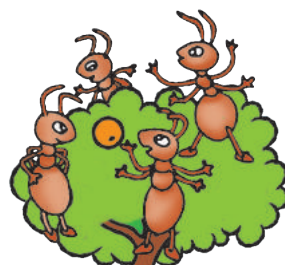
$$65 = 55 + 10$$

$$95 = 85 + 10$$

2) Прочитай числа сьомого стовпчика таблиці «Сотня». На скільки менше кожне попереднє число? Число якого розряду змінюється? Склади усно відповідні рівності.

Виконай короткий запис задачі. Розв'яжи задачу.

На кущі сидить 16 мурашок, із них — 10 чорних, решта — руді. Скільки рудих мурашок сидить на кущі?

Задача

Two blank coordinate grids, each consisting of a 10x10 grid of squares. The left grid has three points plotted on its vertical axis at the first, fourth, and seventh grid lines from the top. The right grid is empty.

Розв'язання

Відповідь:

На новорічне свято Наталка, Оля та Світланка наділи маскарадні костюми Сніжинки, Феї та Снігурки. Відомо, що Оля була не в костюмі Сніжинки та не в костюмі Феї, а Світланка була не в костюмі Феї. У якому костюмі була кожна дівчинка?

УЗАГАЛЬНЮЄМО РОЗУМІННЯ НУМЕРАЦІЇ ЧИСЕЛ ПЕРШОЇ СОТНІ

1

Полічи від 97 до 82. Полічи від 33 до 27.

2

Продовж ряди чисел.

1,	11,	21,	31,	.
50,	51,	52,	53,	.

3

Серед поданих чисел назви найбільше число; найменше число.

29, 93, 58, 74, 61.

4

Назви в порядку зростання всі числа, які містять 5 десятків.

5

Назви в порядку спадання числа, які містять 3 одиниці.

6

Які цифри можна поставити замість листочків, щоб одержати істинну нерівність?

$14 < 1 \text{ (leaf)}$

$11 < 1 \text{ (leaf)}$

$\text{(leaf)} 8 < 19$

$1 \text{ (leaf)} < 16$

$3 \text{ (leaf)} > 32$

$57 < 5 \text{ (leaf)}$

$\text{(leaf)} 6 < 89$

$4 \text{ (leaf)} > 48$

7

Знайди в кожному рядку «зайве» число.

40, 8, 90, 16, 20.

50, 70, 14, 20, 90.

7, 5, 3, 9, 15, 6.

8

Подай число різними способами.

53		
<input type="text"/>	д.	<input type="text"/> од.
<input type="text"/>	+	<input type="text"/>

78		
<input type="text"/>	д.	<input type="text"/> од.
<input type="text"/>	+	<input type="text"/>

69		
<input type="text"/>	д.	<input type="text"/> од.
<input type="text"/>	+	<input type="text"/>

Міркуємо логічно

9

$10 + 4 = 14$	$10 + 8 = .$	$10 + 5 = .$
$4 + 10 = 14$	$.$	$.$
$14 - 10 = 4$	$.$	$.$
$14 - 4 = 10$	$.$	$.$

10

$10 - 3 = 7$ $17 - 1 = 16$
 $10 + 8 = 18$ $39 + 1 = 40$

$$26 + 10 = 36 (c.)$$

A cartoon illustration of two dogs. The larger dog is a grey German Shepherd standing on its hind legs, wearing a green collar. The smaller dog is a brown Cocker Spaniel standing on all fours, wearing a blue collar. Both dogs are smiling and looking towards the left.

12

Кіт зібрав 10 глечиків сметани, а вершків — на 7 глечиків більше.
Скільки глечиків вершків зібрав кіт?

Two blank 10x10 coordinate grids are provided for graphing. Each grid has a horizontal x-axis and a vertical y-axis, with grid lines every 1 unit. The left grid has a small black dot at the point (1, 4). The right grid is empty.

7

$83 - 3 = .$	$90 - 1 = .$	$60 + 20 = .$
$30 + 2 = .$	$70 - 30 = .$	$54 - 4 = .$
$67 - 0 = .$	$20 + 7 = .$	$49 + 1 = .$
$89 + 1 = .$	$98 - 90 = .$	$57 - 57 = .$

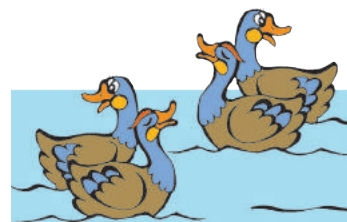
8

$50 + 6 = 65$	$48 + 1 = 49$	$27 - 7 = 20$
$90 - 1 = 91$	$39 - 30 = 9$	$40 + 7 = 47$
$45 - 0 = 45$	$59 + 1 = 58$	$63 - 3 = 3$

9

$$\begin{array}{lll} 32 - \square = 2 & 50 + \square = 53 & 26 - \square\square = 6 \\ \square\square + 8 = 28 & 82 - \square = 80 & 98 - \square = 90 \end{array}$$

2) Зміни умову задачі відповідно до запитання: «Скільки качок залишилося на ставку?».

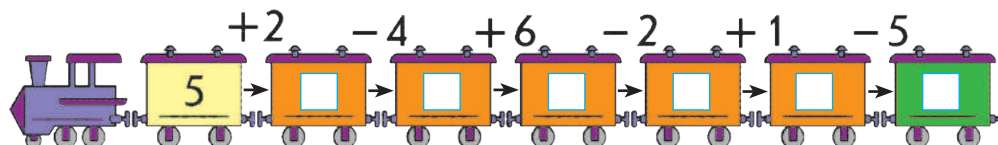
>> ДОДАЄМО І ВІДНІМАЄМО ОДНОЦИФРОВЕ ЧИСЛО

> $15 + 4 = 19$

> $15 - 4 = 11$

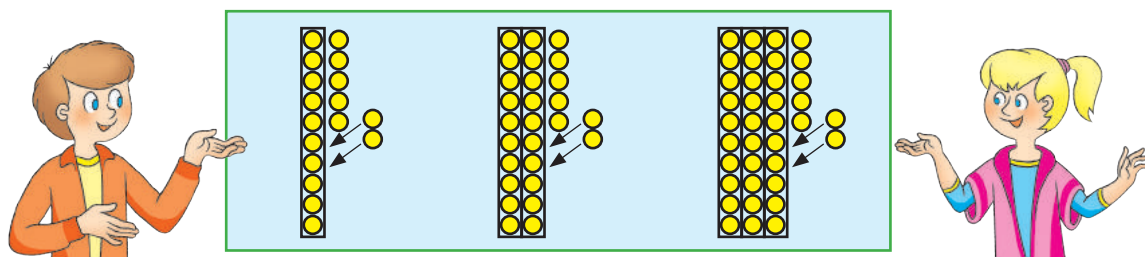
1

Виконай дії.

2

Попрацюй з намистинками (кружками).

Скільки в числі десятків і одиниць? Що додаємо? Число якого розряду змінюється? Склади рівності.

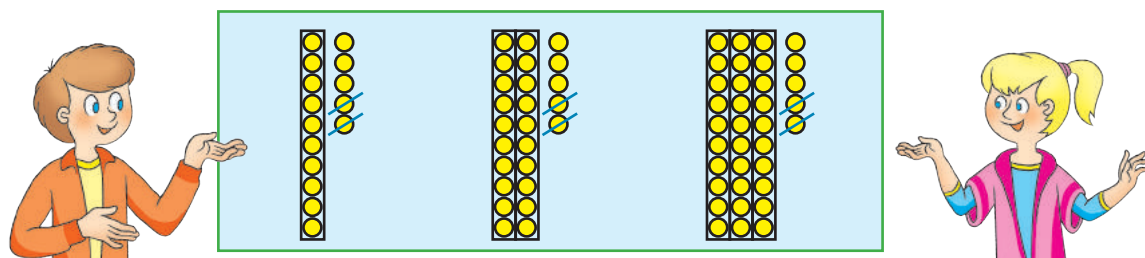

Одиниці додають до одиниць.

3

Попрацюй з намистинками (кружками).

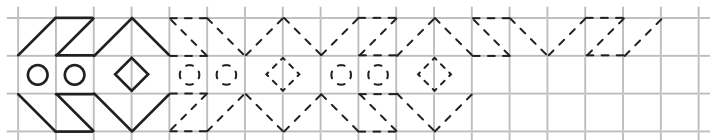

Скільки в числі десятків? одиниць? Що віднімаємо? Число якого розряду змінюється? Склади рівності.

Одиниці віднімають від одиниць.

Графічний диктант

4

Зістав вирази. Знайди значення першої суми. Поміркуй, як це значення допоможе обчислити решту сум.

$$\begin{array}{l} 15 + 4 = 10 + 5 + 4 = 10 + 9 = 19 \\ \swarrow \searrow \\ 10 + 5 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 25 + 4 = 20 + 5 + 4 = 20 + \square = \square \\ \swarrow \searrow \\ 20 + 5 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 5 + 4 \\ 25 + 4 \\ 45 + 4 \\ 15 + 4 \\ 35 + 4 \end{array}$$

5

Зістав вирази. Знайди значення першої різниці. Згадайся, як це значення допоможе обчислити решту різниць.

$$7 - 4 = \square$$

$$37 - 4 = \square \square$$

$$57 - 4 = \square \square$$

$$87 - 4 = \square \square$$

$$\begin{array}{l} 17 - 4 = 10 + 7 - 4 = 10 + 3 = 13 \\ \swarrow \searrow \\ 10 + 7 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 27 - 4 = 20 + 7 - 4 = 20 + \square = \square \\ \swarrow \searrow \\ 20 + 7 \end{array}$$

6

Обчисли значення виразів за схемами.

$$4 - 3 = \square$$

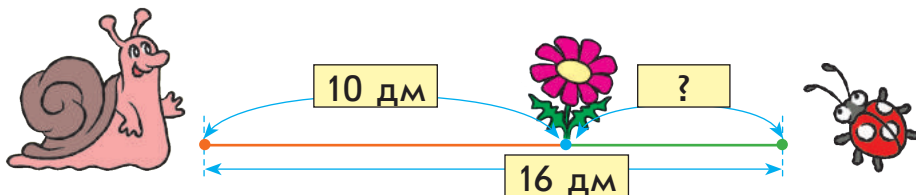
$$\begin{array}{l} 74 - 3 = 70 + \square - 3 = \square \square + \square = \square \square \\ \swarrow \searrow \\ 70 + \square \end{array}$$

$$7 + 2 = \square$$

$$\begin{array}{l} 57 + 2 = 50 + \square + 2 = \square \square + \square = \square \square \\ \swarrow \searrow \\ 50 + \square \end{array}$$

7

Склади задачу, виконай її короткий запис. Розв'яжи задачу.

Задача

Розв'язання

Відповідь:

➤ 3 дм 2 см = 32 см

1

2

$$35 = \square\square + \square$$

$$92 = \square\square + \square$$

$62 = \square\square + \square$

$$79 = \square\square + \square$$

$47 = \square\square + \square$

$24 = \square\square + \square$

3

$$24 + 3 = 20 + 4 + 3 = 20 + 7 = 27$$

$$\begin{array}{l} \text{36} - \text{2} = 30 + \text{6} - \text{2} = 30 + \text{4} = 34 \\ \swarrow \quad \searrow \qquad \qquad \qquad \nearrow \\ 30 + \text{6} \end{array}$$

$$15 + 4 = \boxed{} + \boxed{} + 4 = \boxed{} + \boxed{} = \boxed{}$$

$$58 - 4 = \boxed{} + \boxed{} - 4 = \boxed{} + \boxed{} = \boxed{}$$

$\boxed{}\boxed{} + \boxed{}$

$$37 - 6 = \boxed{}\boxed{} + \boxed{} - 6 = \boxed{}\boxed{} + \boxed{} = \boxed{}\boxed{}$$

$$93 + 2 = \boxed{9}\boxed{3} + \boxed{2} + 2 = \boxed{9}\boxed{3} + \boxed{2} = \boxed{9}\boxed{5}$$

$$19 - 6 = \boxed{} + \boxed{} - 6 = \boxed{} + \boxed{} = \boxed{}$$

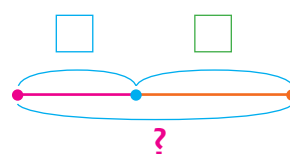
ОПОРНІ СХЕМИ ПРОСТИХ ЗАДАЧ

Задачі на знаходження суми

Додали
Досипали
Долили
Прийшли

Було —
—
Стало — ?

I —
II — } ?

Задачі на знаходження невідомого доданка

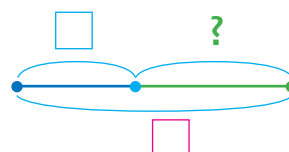
Додали
Досипали

Долили
Прийшли

Було — ?
—
Стало —

Було —
— ?
Стало —

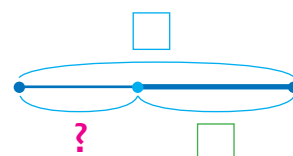
I —
II — ? }

Задачі на знаходження різниці

Прибрали
Витратили
Відлили
Пішли

Було —
—
Залишилось — ?

ОПОРНІ СХЕМИ ПРОСТИХ ЗАДАЧ

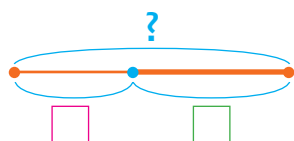
Задачі на знаходження невідомого

зменшуваного

Було — ?

_____ —

Залишилось —

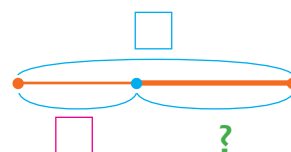
Прибрали
Витратили
Відлили
Пішли

від'ємника

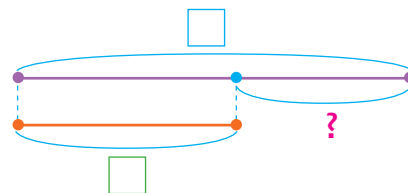
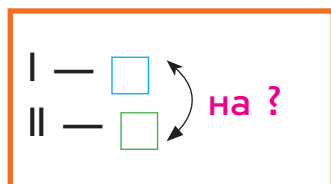
Було —

_____ — ?

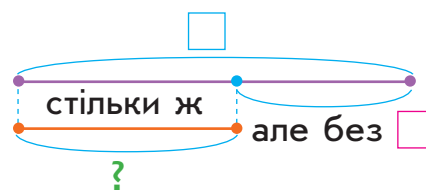
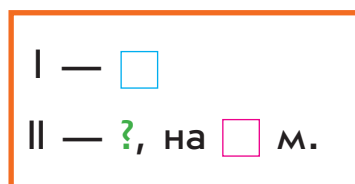
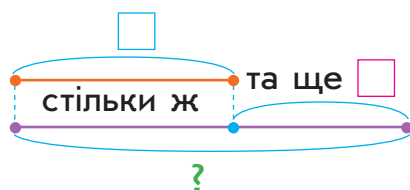
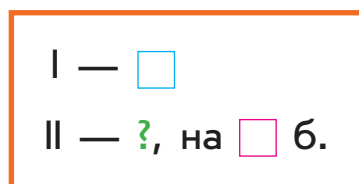
Залишилось —

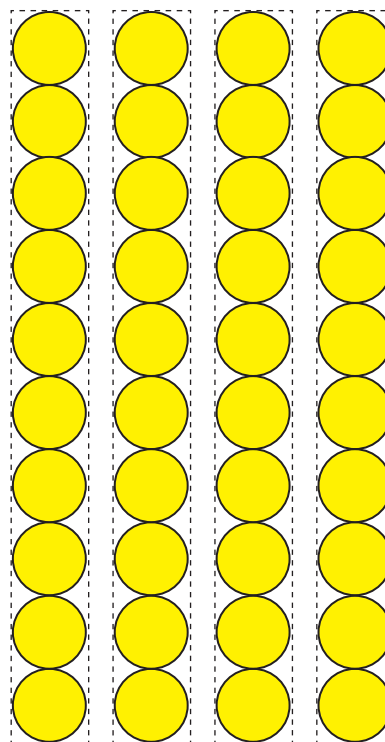
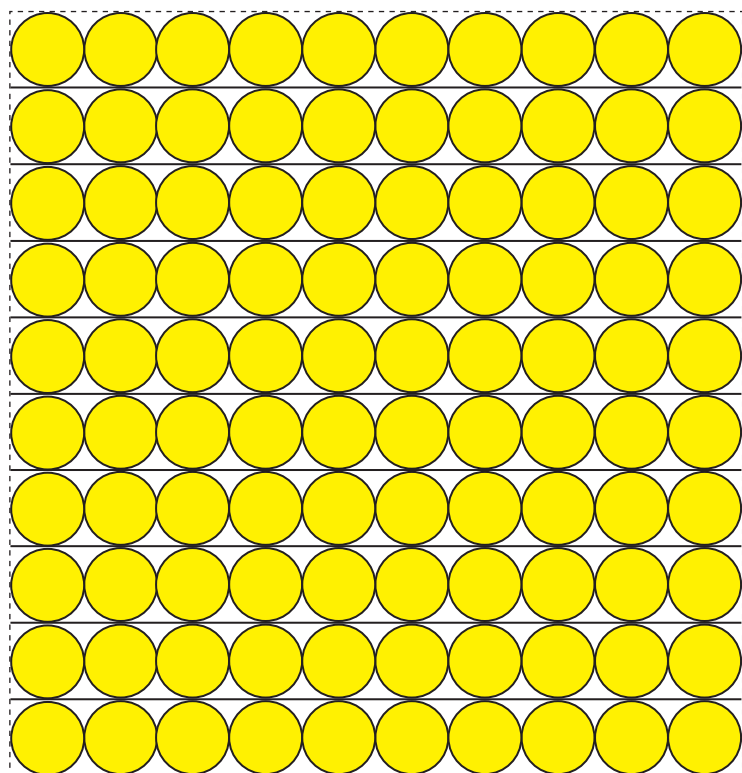
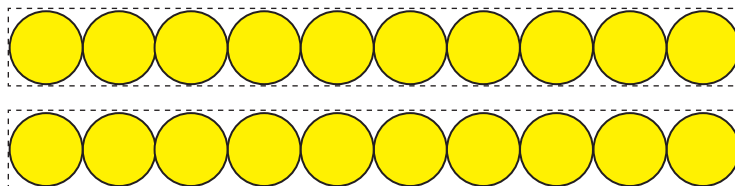
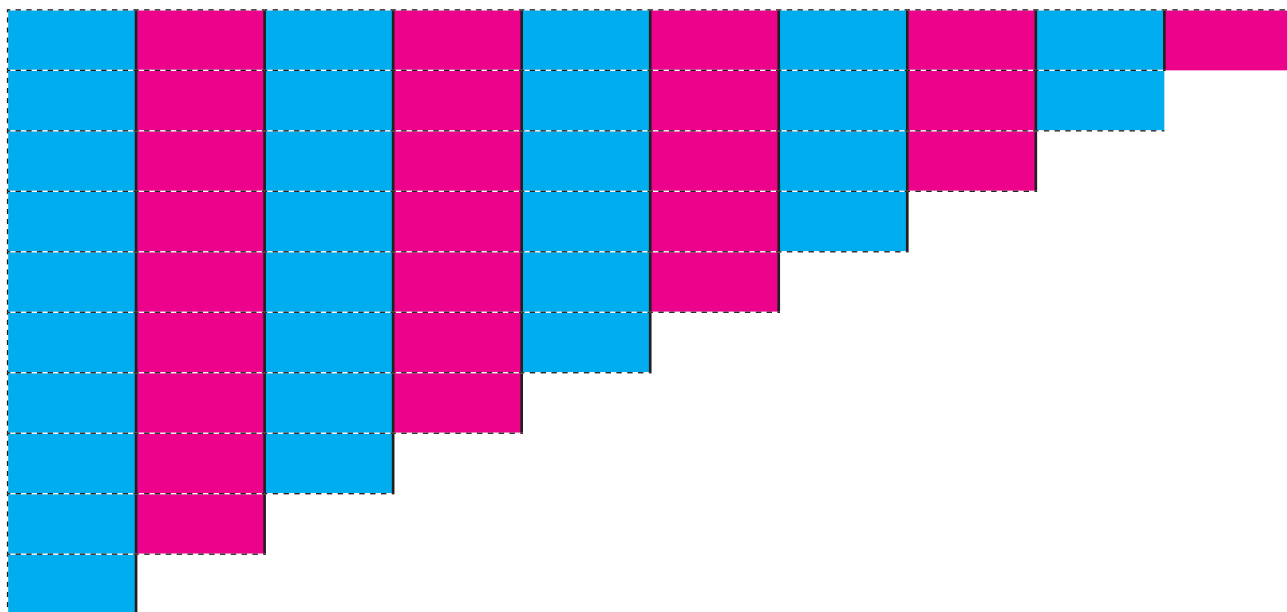
Задачі на різницеве порівняння

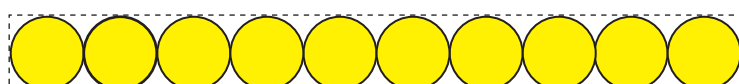
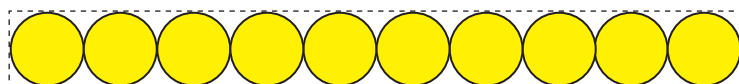
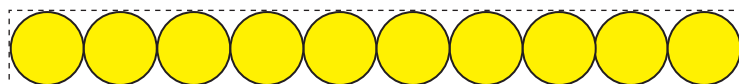
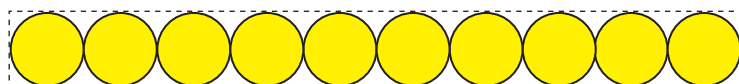
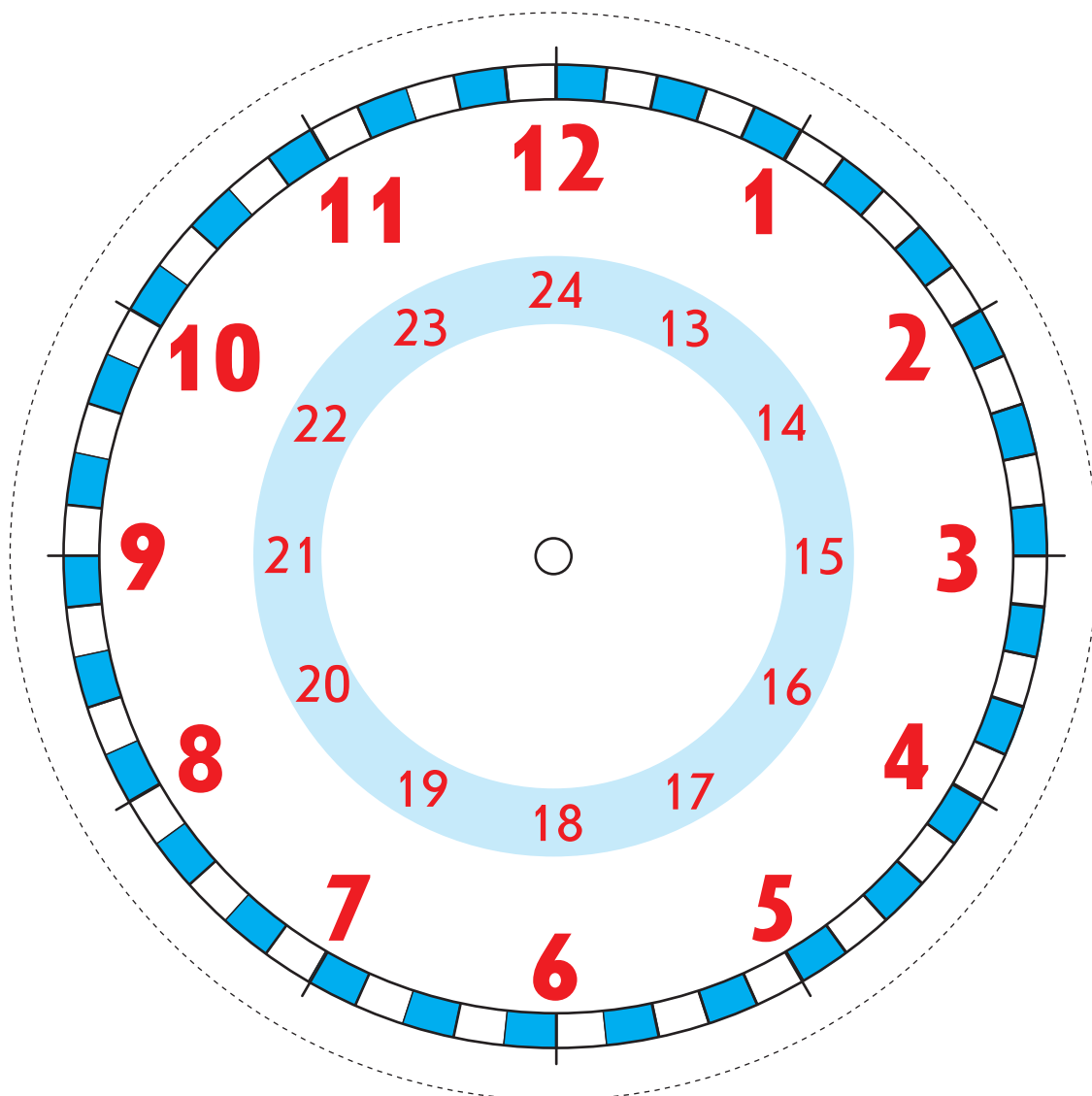
Задачі на збільшення або зменшення числа на кілька одиниць

>> АРИФМЕТИЧНІ ШТАНГИ. НИЗКИ

>> ГОДИННИК. НИЗКИ, НАМИСТИНКИ

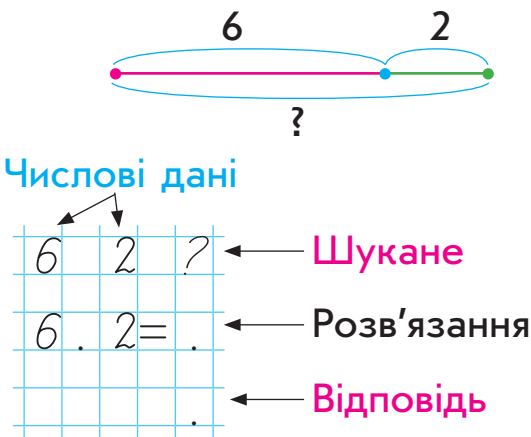

>> ТАБЛИЦЯ ЧИСЕЛ «СОТНЯ»

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

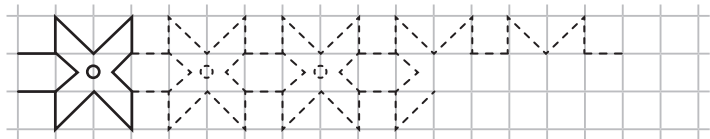
>> ПАМ'ЯТКА «ПРАЦЮЮ НАД ЗАДАЧЕЮ»

- ♦ Мені відомо: ...
 ♦ Треба дізнатися: ...
 ♦ Складаю схему: ...
 ♦ Пояснюю розв'язання: ...
 ♦ Розв'язую: ...
 ♦ Відповідаю: ...

>> МОДЕЛІ САНТИМЕТРА І ДЕЦИМЕТРА

Графічний диктант

4

Подай величини в дециметрах і сантиметрах.

$$56 \text{ см} = \text{. дм . см}$$

$$85 \text{ см} = \text{. дм . см}$$

$$24 \text{ см} = \text{. дм . см}$$

$$37 \text{ см} = \text{. дм . см}$$

$$29 \text{ см} = \text{.}$$

$$14 \text{ см} = \text{.}$$

5

Розглянь, як подати величину в сантиметрах.

$$1 \text{ дм } 6 \text{ см} = 10 \text{ см} + 6 \text{ см} = 16 \text{ см}$$

$$4 \text{ дм } 7 \text{ см} = 40 \text{ см} + 7 \text{ см} = 47 \text{ см}$$

Десятків у числі сантиметрів стільки, скільки дециметрів.

6

Подай величини в сантиметрах.

$$1 \text{ дм } 3 \text{ см} = \text{.}$$

$$1 \text{ дм } 9 \text{ см} = \text{.}$$

$$1 \text{ дм } 8 \text{ см} = \text{.}$$

$$1 \text{ дм } 4 \text{ см} = \text{.}$$

$$1 \text{ дм } 5 \text{ см} = \text{.}$$

$$1 \text{ дм } 7 \text{ см} = \text{.}$$

7

Виконай короткий запис задачі. Розв'яжи задачу.

Оленка вплела в косу стрічку завдовжки 10 см, а Іринка — на 2 см довшу. Якої довжини стрічка в Іринки?

Задача

.	.
.	.
.	.

Розв'язання

.
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Відповідь:

.
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

>> ДОДАЄМО І ВІДНІМАЄМО ЧИСЛА

> $25 + 30 = 55$

> $45 - 20 = 25$

1

Знайди значення виразів за схемами.

$$65 + 2 = \boxed{} + \boxed{} + 2 = \boxed{} + \boxed{} = \boxed{}$$

$$69 - 4 = \boxed{} + \boxed{} - 4 = \boxed{} + \boxed{} = \boxed{}$$

2

Попрацюй з намистинками (кружками).

$53 + 4 = 57$

$53 + 40 = 93$

$86 - 5 = 81$

$86 - 50 = 36$

Одиниці додають до віднімають від одиниць.

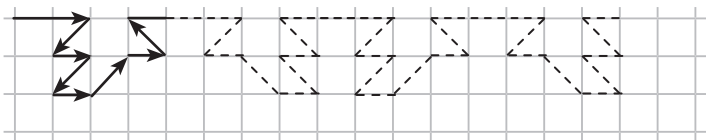
Десятки додають до віднімають від десятків.

3

Знайди значення виразів за схемами.

$$87 - 50 = \boxed{} + \boxed{} - \boxed{} = \boxed{} + \boxed{} = \boxed{}$$

$$49 + 20 = \boxed{} + \boxed{} + \boxed{} = \boxed{} + \boxed{} = \boxed{}$$

Графічний диктант

4

Обчисли значення виразів за схемами.

$$48 - 6 = \square\square + \square - \square = \square\square + \square = \square\square$$

$$\square\square + \square$$

$$32 + 5 = \square\square + \square + \square = \square\square + \square = \square\square$$

$$\square\square + \square$$

$$29 + 60 = \square\square + \square + \square\square = \square\square + \square = \square\square$$

$$\square\square + \square$$

$$54 - 20 = \square\square + \square - \square\square = \square\square + \square = \square\square$$

$$\square\square + \square$$

$$75 + 3 = \square\square + \square = \square\square$$

$$\square\square + \square$$

$$66 - 4 = \square\square + \square = \square\square$$

$$\square\square + \square$$

$$46 + 2 = \square\square + \square = \square\square$$

$$\square\square + \square$$

$$62 - 30 = \square\square + \square = \square\square$$

$$\square\square + \square$$

$$95 - 40 = \square\square + \square = \square\square$$

$$\square\square + \square$$

$$98 - 60 = \square\square + \square = \square\square$$

$$\square\square + \square$$

5

Зістав пари виразів.

$45 + 2$

$57 - 4$

$63 + 3$

$87 - 5$

$45 + 20$

$57 - 40$

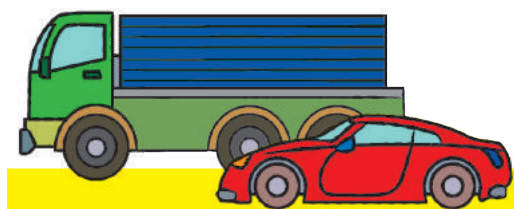
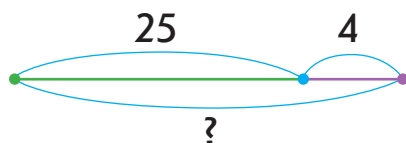
$63 + 30$

$87 - 50$

6

Прочитай задачу. Розглянь схему. Що позначають відрізки? Розв'яжи задачу усно.

У гаражі було 25 легкових машин і 4 вантажні. Скільки всього машин було в гаражі?

ДОДАЄМО І ВІДНІМАЄМО ЧИСЛА

довжина
ламаної

1

Виконай обчислення з поясненням.

$$56 + 3 = \boxed{} + \boxed{} + \boxed{} = \boxed{} + \boxed{} = \boxed{}$$

$$\boxed{} + \boxed{}$$

$$56 + 30 = \boxed{} + \boxed{} + \boxed{} = \boxed{} + \boxed{} = \boxed{}$$

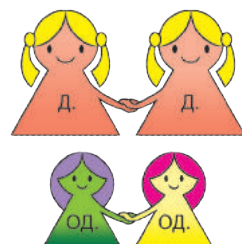
$$\boxed{} + \boxed{}$$

$$56 - 3 = \boxed{} + \boxed{} - \boxed{} = \boxed{} + \boxed{} = \boxed{}$$

$$\boxed{} + \boxed{}$$

$$56 - 30 = \boxed{} + \boxed{} - \boxed{} = \boxed{} + \boxed{} = \boxed{}$$

$$\boxed{} + \boxed{}$$

2

Знайди значення виразів.

$15 - 4 = .$	$58 - 4 = .$	$67 + 2 = .$
$93 + 2 = .$	$25 + 3 = .$	$37 - 6 = .$
$87 - 50 = .$	$63 + 30 = .$	$71 - 60 = .$
$49 + 20 = .$	$94 - 70 = .$	$45 + 40 = .$

3

Знайди значення виразів.

$53 + 4 = .$	$42 + 4 = .$	$23 + 5 = .$
$53 + 40 = .$	$21 + 60 = .$	$16 + 40 = .$
$86 - 3 = .$	$74 - 50 = .$	$27 - 3 = .$
$86 - 30 = .$	$38 - 6 = .$	$81 - 60 = .$

4

Зістав вирази в кожному стовпчику. Знайди закономірність. Спробуй скласти ще дві пари подібних виразів.

$45 + 3$

$24 + 4$

$77 - 5$

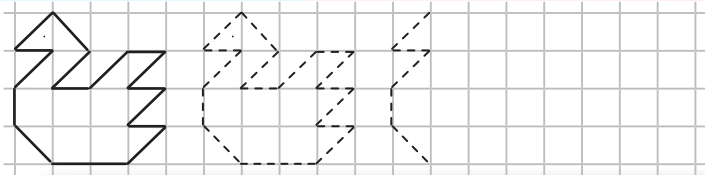
$96 - 4$

$45 + 30$

$24 + 40$

$77 - 50$

$96 - 40$

Графічний диктант

5

Поміркуй, які знаки арифметичних дій пропущено.

$43 \bigcirc 5 = 48$

$24 \bigcirc 30 = 54$

$67 \bigcirc 20 = 47$

$68 \bigcirc 6 = 62$

$51 \bigcirc 8 = 59$

$45 \bigcirc 3 = 42$

$47 \bigcirc 1 = 46$

$37 \bigcirc 2 = 39$

$56 \bigcirc 1 = 57$

6

Розгадай закономірність, за якою складено пари виразів у стовпчиках. Склади ще дві пари подібних виразів. Обчисли значення виразів усно.

$45 + 2$

$76 + 3$

$51 + 30$

$27 + 60$

$42 + 5$

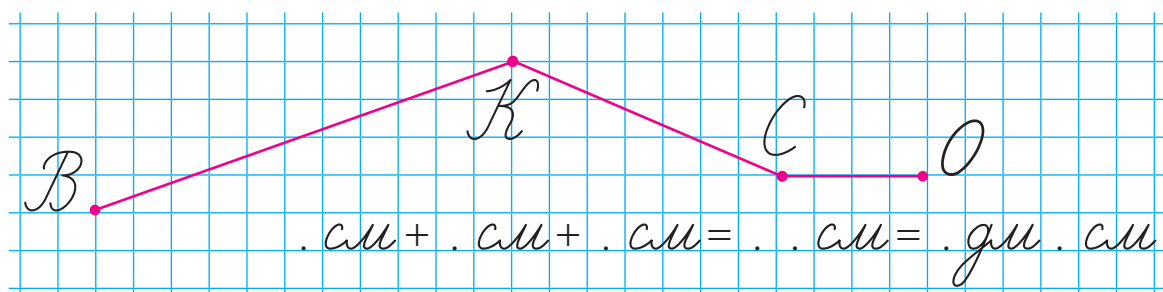
$73 + 6$

$31 + 50$

$67 + 20$

7

Визнач довжину ламаної у сантиметрах; у дециметрах і сантиметрах.

8

Подай величини в сантиметрах.

$5 \text{ дм } 4 \text{ см} = \square \square \text{ см}$

$3 \text{ дм } 9 \text{ см} = \square \square \text{ см}$

$8 \text{ дм } 6 \text{ см} = \square \square \text{ см}$

$9 \text{ дм } 4 \text{ см} = \square \square \text{ см}$

$2 \text{ дм } 6 \text{ см} = \square \square \text{ см}$

$4 \text{ дм } 7 \text{ см} = \square \square \text{ см}$

9

Поміркуй, чи можна розв'язати задачу. У разі потреби виправ помилку і розв'яжи задачу.

- 1) Іван Іванович побілів у парку 38 дерев, а Петро Петрович — 20. На скільки менше дерев побілів Петро Петрович, ніж Іван Іванович?
- 2) Іван Іванович пофарбував у парку 8 лавок, а Петро Петрович — на 10 менше. Скільки лавок пофарбував Петро Петрович?

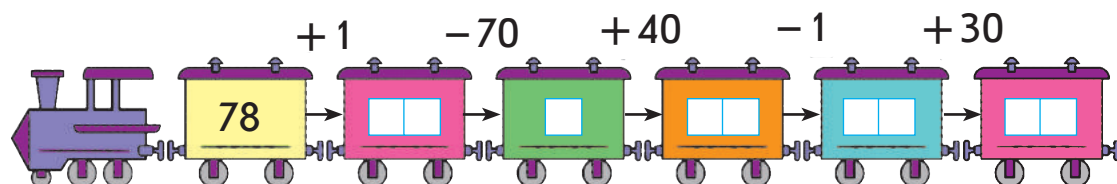

Досліджуємо задачі

Шукане стає даним,
а дане — шуканим

1

Виконай дії за стрілочками.

2

Склади таку умову до запитання задачі, щоб її розв'язанням був вираз $27 + 30$.

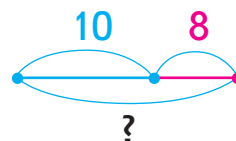
Скільки мішків картоплі зібрав фермер за два дні?

3

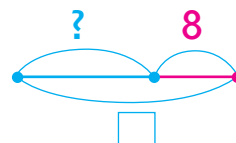
Усно склади за короткими записами задачі про пиріжки. Розв'яжи ці задачі. Чи є зв'язок між цими трьома задачами? Що змінюється?

1) $\left. \begin{array}{l} 3 \text{ вишнями} — 10 \text{ п.} \\ \text{Із суницею} — 8 \text{ п.} \end{array} \right\} ? \text{ п.}$

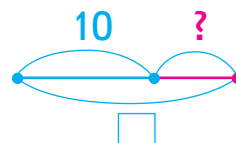
10, 8, ?

2) $\left. \begin{array}{l} 3 \text{ вишнями} — ? \text{ п.} \\ \text{Із суницею} — 8 \text{ п.} \end{array} \right\} \square \text{ п.}$

?, 8, \square

3) $\left. \begin{array}{l} 3 \text{ вишнями} — 10 \text{ п.} \\ \text{Із суницею} — ? \text{ п.} \end{array} \right\} \square \text{ п.}$

10, ?, \square

Якщо одне числове дане задачі змінюється на шукане, а шукане стає даним, то одержуємо **обернену задачу**.

4

Подай величини в сантиметрах; у дециметрах і сантиметрах.

1 дм 6 см = . . см 17 см = . дм . см
1 дм 8 см = . . см 14 см = . дм . см

Геометрична хвилинка

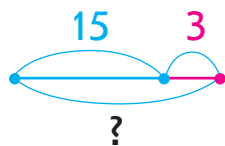
5

1) Склади задачу за коротким записом. Перевір її розв'язання.

Було — 15 уч.

Прийшли — 3 уч.

Стало — ? уч.

Розв'язання

$$15 + 3 = 18 \text{ (уч.)}$$

Відповідь: 18 учнів.

2) Учень виписав числа 15, 3, 18 і склав дві задачі. Чи є ці задачі оберненими до поданої вище? Чому?

а) Було — ? уч.

Прийшли — 3 уч.

Стало — 18 уч.

б) Було — 15 уч.

Прийшли — ? уч.

Стало — 18 уч.

6

Знайди значення виразів за схемами.

$$42 + 7 = \square\square + \square = \square\square$$

$$76 - 60 = \square\square + \square = \square\square$$

$$28 - 5 = \square\square + \square = \square\square$$

$$91 - 70 = \square\square + \square = \square\square$$

$$65 + 2 = \square\square + \square = \square\square$$

$$78 - 50 = \square\square + \square = \square\square$$

$$17 - 4 = \square\square + \square = \square\square$$

$$62 - 30 = \square\square + \square = \square\square$$

7

Знайди закономірність, за якою складено пари виразів. Склади ще дві пари таких виразів.

$$45 + 2$$

$$76 + 3$$

$$22 + 30$$

$$58 + 40$$

$$42 + 5$$

$$73 + 6$$

$$32 + 20$$

$$48 + 50$$

8

Згадайся, яке число «сховалося» за смайликом.

$$46 + 3 = 49$$

$$85 + 3 = 88$$

$$72 + 4 = 76$$

$$43 + \text{смайлик} = 49$$

$$83 + \text{смайлик} = 88$$

$$74 + \text{смайлик} = 76$$

ЗНАХОДИМО НЕВІДОМІ ВІД'ЄМНИК ТА ЗМЕНШУВАНЕ

1

Доповни таблицю.

Зменшуване	7		8	5		8	10		70	35		8	30
Від'ємник	2	4		5	3		7	3		2	2		10
Різниця		6	3		7	7		25	30		47	4	

2

Знайди невідомий компонент.

$$\begin{array}{l}
 8 + \dots = 10 \quad \dots - 3 = 7 \quad 7 - \dots = 5 \quad \dots - 4 = 5 \\
 \dots \\
 \dots + 7 = 17 \quad 43 - \dots = 3 \quad 18 - \dots = 10 \\
 \dots
 \end{array}$$

3

Склади задачі за короткими записами. Усно розв'яжи першу задачу. Чи є між цими двома задачами зв'язок? Як називають такі задачі?

1) Білочка — 37 грн
Зайчик — 7 грн На ? грн

2) Білочка — 37 грн
Зайчик — ? грн, на 30 грн менше

4

Обчисли значення виразів. Запиши результати.

$$\begin{array}{l}
 42 + 3 = \dots \quad 65 + 4 = \dots \quad 94 + 3 = \dots \\
 42 + 30 = \dots \quad 36 + 50 = \dots \quad 29 + 70 = \dots \\
 78 - 4 = \dots \quad 61 - 20 = \dots \quad 57 - 5 = \dots
 \end{array}$$

5

Порівняй вирази в кожному стовпчику. Розгадай закономірність.

$26 + 2$

$55 + 4$

$68 - 5$

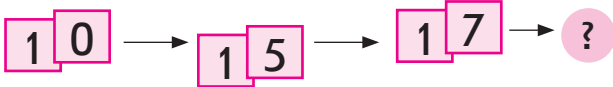
$49 - 3$

$26 + 20$

$55 + 40$

$68 - 50$

$49 - 30$

Міркуємо логічно

6

Які знаки арифметичних дій пропущено в рівностях?

$$70 \bigcirc 20 \bigcirc 10 = 80$$

$$40 \bigcirc 10 \bigcirc 30 = 80$$

$$70 \bigcirc 20 \bigcirc 10 = 100$$

$$40 \bigcirc 10 \bigcirc 30 = 0$$

$$70 \bigcirc 20 \bigcirc 10 = 40$$

$$40 \bigcirc 30 \bigcirc 10 = 20$$

7

Які числа або знаки арифметичних дій треба вставити, щоб одержати істинні рівності?

$64 + \square = 68$

$$\boxed{} + 3 = 24$$

$$43 \bigcirc 5 = 48$$

$$71 - \boxed{} = 21$$

$\square\square + 20 = 35$

$$24 \bigcirc 30 = 54$$

8

Виконай короткий запис задачі. Розв'яжи задачу.

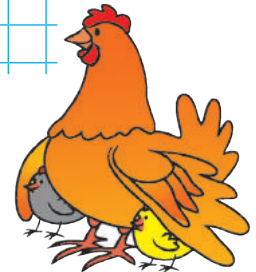
Квочка висиділа 15 курчат. Із них 3 чорні, а решта — жовті. Скільки жовтих курчат висиділа квочка?

Задача

Розв'язання

A horizontal number line with 11 equal intervals, labeled from 0 to 10. A point is plotted at the first interval, representing the fraction $\frac{1}{10}$.

Відповідь:

9

Знайди довжину ламаної $ABCM$.

A diagram on a blue grid showing a path from point A to point M via points B and C. The path consists of three segments: AB, BC, and CM. Below the path, the equation $.cm + .cm + .cm = . . cm$ is written.

10

Накресли ламану, що складається з чотирьох відрізків.

A blank sheet of graph paper with a light blue grid pattern. The grid consists of small squares, approximately 1 cm by 1 cm each, covering the entire page area. There are no margins or additional markings on the paper.

ЗНАЙОМИМОСЯ ІЗ ЗАДАЧАМИ НА ЗНАХОДЖЕННЯ НЕВІДОМОГО ЗМЕНШУВАНОГО АБО ВІД'ЄМНИКА

1

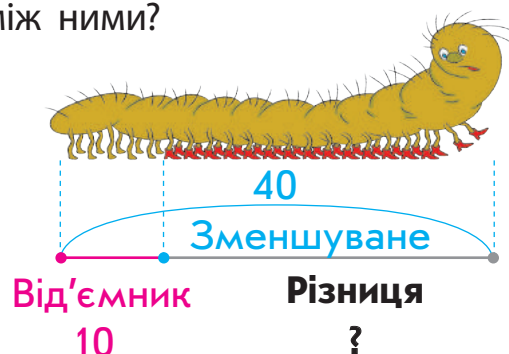
Доповни таблицю.

Зменшуване	45		31	67	90		45	28		88		74
Від'ємник	1	70		7		39	40		50	8	1	
Різниця		1	30		1	1		8	6		25	70

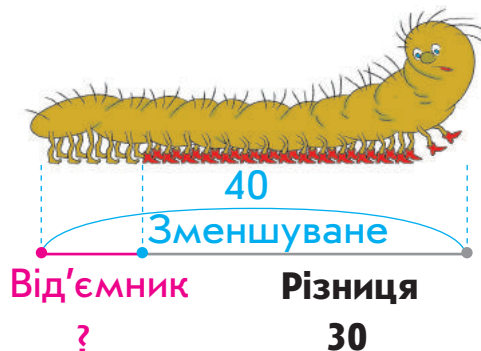
2

Усно розв'яжи задачі. Чи є зв'язок між ними?

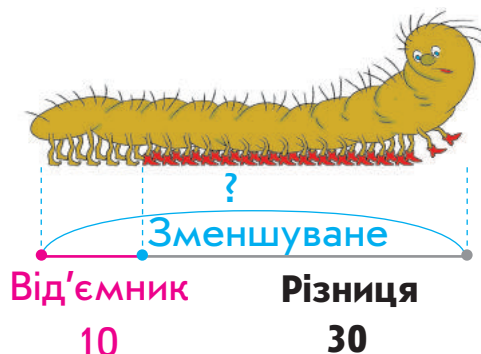
- 1) У стоніжки зранку на ніжках **було** 40 черевичків. За день вона 10 черевичків **загубила**. Скільки черевичків **залишилось** у стоніжки?

- 2) У стоніжки зранку на ніжках **було** 40 черевичків. Увечері черевичків **залишилося** 30. Скільки черевичків **загубила** стоніжка?

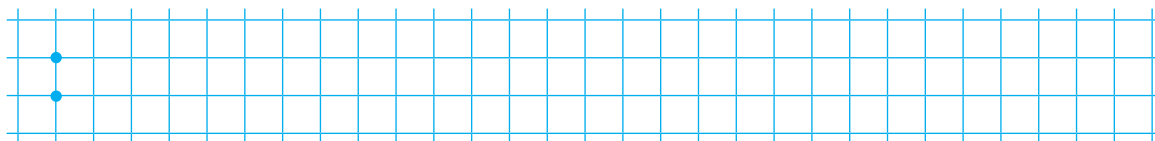

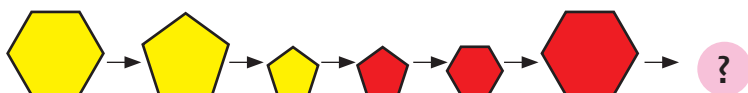
- 3) Після того як стоніжка **загубила** 10 черевичків, у неї **залишилося** 30 черевичків. Скільки черевичків **було** у стоніжки?

3

Накресли відрізок AB , який дорівнює 10 см, і відрізок $СК$ — на 3 см коротший.

Геометрична хвилинка

4

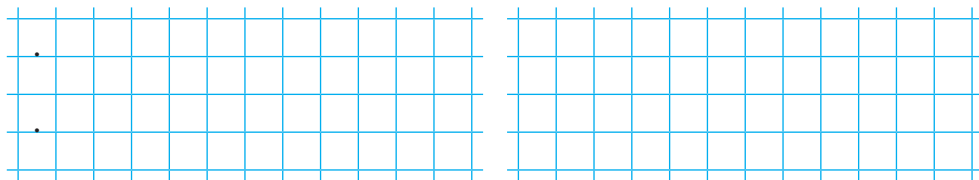
Розв'яжи задачі. Поясни, що позначають числа.

- 1) Під деревом **було** 9 грибів. 7 грибів **зірвала** білка. Скільки грибів **залишилося**?

9, 7, ?

У цій задачі знаходили **решту**, або **різницю**.

Задача

Розв'язання

Відповідь:

- 2) Після того як білка **зірвала** 7 грибів, під деревом **залишилося** 2 гриби. Скільки грибів **було** під деревом?

?, 7, 2

У цій задачі знаходили невідоме **зменшуване**.

- 3) Під деревом **було** 9 грибів. Після того як кілька грибів **зірвала** білка, **залишилося** 2 гриби. Скільки грибів **зірвала** білка?

9, ?, 2

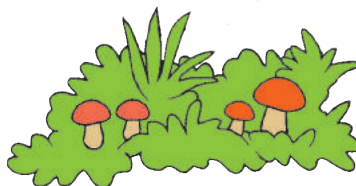
У цій задачі знаходили невідомий **від'ємник**.

Розглянь схеми до поданих задач. Що в цих схемах спільне? Чим вони відрізняються?

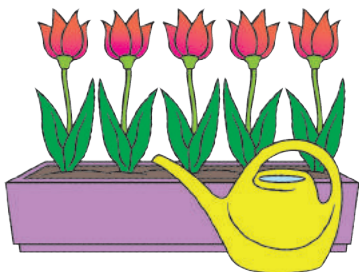
1) Було —
Зірвала —
Залишилось — ?

3) Було —
Зірвала — ?
Залишилось —

2) Було — ?
Зірвала —
Залишилось —

1) Склади задачі за короткими записами. Розв'яжи першу задачу усно. Порівняй її з другою задачею. Чи є між задачами зв'язок?

- а) Виростив — 15 кв.
Подарував — 5 кв.
Залишилось — ? кв.

- б) Виростив — 15 кв.
Подарував — ? кв.
Залишилось — 10 кв.

2) Розв'яжи другу задачу. Яке число отримано в результаті?

Задача

Розв'язання

Відповідь:

3) Спробуй скласти ще одну обернену задачу з таким запитанням:
«Скільки квітів виростив ...?».

15, 5, ?

— пряма задача;

?, 5, 10

— обернена задача

Задача

Розв'язання

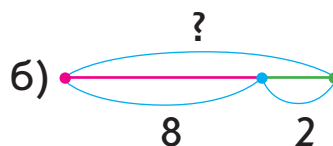
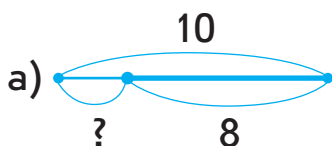
Відповідь:

A horizontal number line with 11 equal intervals, labeled from 0 to 10. A point is marked on the line between 0 and 1, closer to 0.

2

Прочитай першу задачу. Добери схему. Розв'яжи задачу усно.

- 1) Після того як Богдан з'їв 2 цукерки, у вазі залишилося 8 цукерок. Скільки цукерок було у вазі?

Послухай тексти двох інших задач. Яка з них обернена до першої задачі?

- 2) У вазі було 10 цукерок. Із них 8 ірисок, а решта — карамельки. Скільки було карамельок?
3) У вазі було 10 цукерок. Після того як Богдан з'їв кілька цукерок, у вазі залишилося 8 цукерок. Скільки цукерок з'їв Богдан?

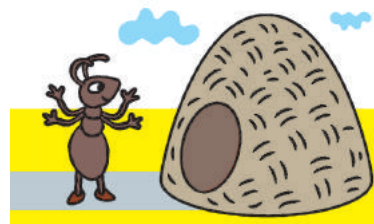
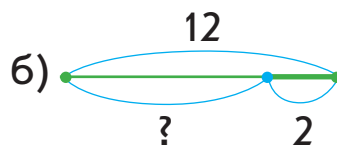
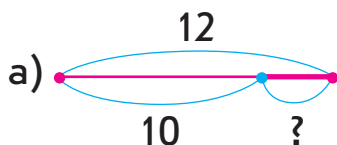

В **обернених** задачах описаний **один сюжет**.

3

- 1) Доповни запитання задачі. Добери до задачі схему. Розв'яжи задачу усно.

Біля мурашника поралися 12 мурашок. Коли кілька з них сховалися в мурашник, залишилося 10 мурашок. Скільки ... ?

- 2) Склади задачу про мурашок за іншою схемою.

4

Перевір, чи є правильними результати. Виправ допущені помилки.

$87 - 6 = 80$	$82 - 30 = 52$
$36 - 6 = 30$	$55 + 10 = 45$
$45 + 4 = 85$	$34 - 1 = 33$

$26 + 2 = \square\square$

$68 - 5 = \square\square$

$49 - 3 = \boxed{}$

$26 + 20 = \boxed{}$

$55 + 40 = \boxed{}$

$49 - 30 = \boxed{}$

 $44 + 3 < \square$

$77 + 20 > \square$

$54 - 3 < \square$

$44 + 3 > \square$

$77 + 20 < \square$

$54 - 3 > \square$

2) Обернена задача: ?, , 10.

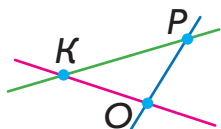
3) Спробуй скласти ще одну обернену задачу: $18, \square, ?$.

Задача

Розв'язання

Відповідь:

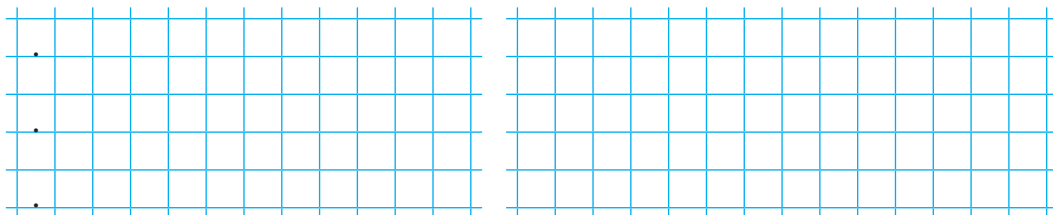

Геометрична хвилинка

2) Доповни умову оберненої задачі. Розв'яжи її.

Ганнуса зібрала з грядки моркву. Після того як вона зробила салат із морквин, залишилося 10 морквин. Визнач, скільки морквин зібрала Ганнуса.

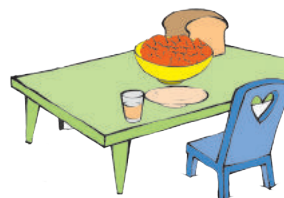
Задача

Розв'язання

Відповідь:

4

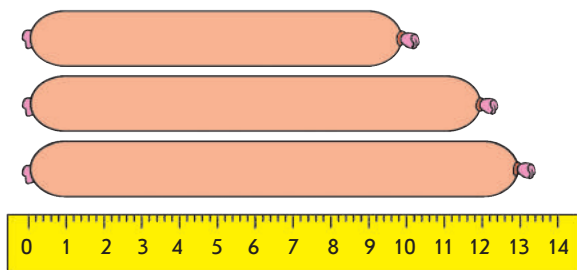
Прочитай задачу. Перетвори вимогу задачі на запитання. Розкажи, як закінчити схему. Розв'яжи задачу усно.

Діти допомагали кухареві Тарасу накривати на стіл. Вони поклали 10 ложок і стільки ж виделок. Знайди кількість столових предметів, що поклали на стіл діти.

5

Довжина контейнера становить 1 дм 2 см. Яка сосиска вміститься в контейнер?

>> ЗНАЙОМИМОСЬ ІЗ ДОДАВАННЯМ ТА ВІДНІМАННЯМ ДВОЦИФРОВИХ ЧИСЕЛ

1

Що спільне в кожній парі виразів? Усно знайди значення виразів.

$9 - 6$

$40 + 30$

$38 - 3$

$52 - 30$

$3 + 7$

$60 - 10$

$42 + 6$

$43 + 40$

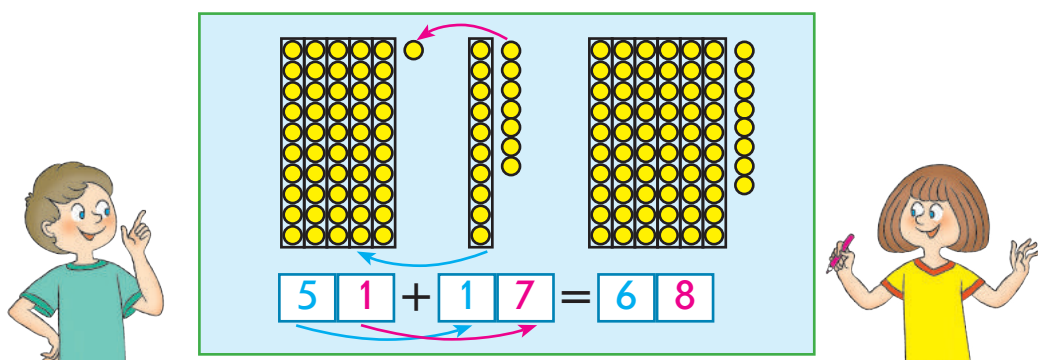
2

Значення яких виразів ти можеш знайти? Обчисли їх.

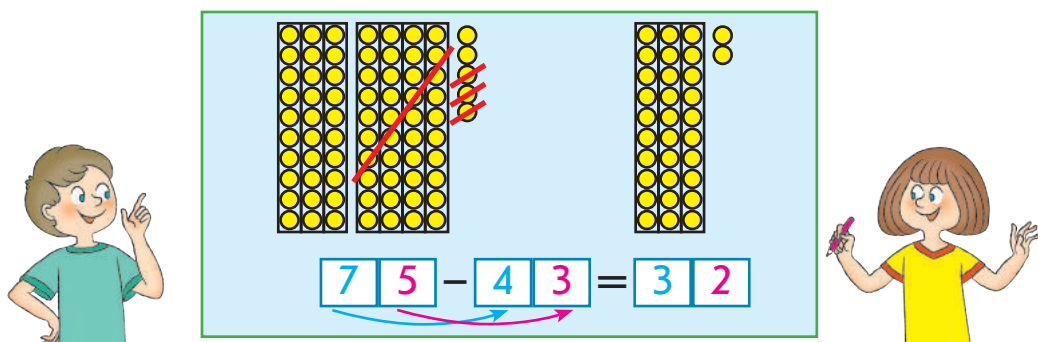
$51 + 7$	$25 + 70$	$64 + 20$
$51 + 10$	$25 + 3$	$64 + 5$
$51 + 17$	$25 + 73$	$64 + 25$

3

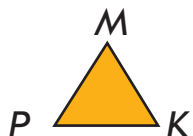
Попрацюй з намистинками (кружками).

При **додаванні** двоцифрових чисел **десятки** додають до **десятків**, а **одиниці** — до **одиниць**.

При **відніманні** двоцифрових чисел **десятки** віднімають від **десятків**, а **одиниці** — від **одиниць**.

4

$$\begin{array}{r} 86 - 55 = 30 + 1 = 31 \\ \begin{array}{cc} 80 + 6 & 50 + 5 \end{array} \\ \begin{array}{cc} \text{---} & \text{---} \end{array} \\ \begin{array}{cc} 80 - 50 & 6 - 5 \end{array} \end{array}$$

5

Diagram illustrating the addition of 23 and 14 using place value blocks. The top row shows the equation $23 + 14 = . + . = . .$. The bottom row shows the equation $20 + 3 + 10 + 4 = . + . = . .$. Arrows indicate the grouping of tens and ones.

$$\begin{array}{r} 76 - 32 = \dots + \dots = \dots \\ 70 + 6 \quad 30 + 2 \end{array}$$

6

2

A cartoon illustration featuring three animals. At the top left, a purple bat with large wings is flying. In the center, an orange owl with large eyes is perched on a brown branch with green leaves. At the bottom, a brown rabbit is curled up and sleeping on a patch of yellow grass.

- 1) Сова прокидається на початку ночі й засинає вранці.
- 2) Кролик спить серед дня і всю ніч.
- 3) Кажан лаштується спати на світанку, а прокидається ввечері.

Запиши під кожним малюнком назву зображеної на ньому частини доби.

Розглянь вирази в кожному стовпчику. Що в них змінюється? Як ця зміна впливає на розв'язування? Запиши результат.

4	6	+	3	=	.
---	---	---	---	---	---

$76 - 4 = \underline{\quad}$

$56 + 3 =$

$46 + 30 = .$

$76 - 40 = \underline{\quad}$

$56 + 30 = .$

Геометрична хвилинка

5

Знайди значення виразів за схемами.

$$\begin{array}{r} 25 + 43 = \dots + \dots = \dots \\ \begin{array}{c} \diagup \quad \diagdown \quad \diagup \quad \diagdown \\ \cdot \quad + \quad \cdot \quad + \quad \cdot \end{array} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 87 - 54 = \dots + \dots = \dots \\ \begin{array}{c} \diagup \quad \diagdown \quad \diagup \quad \diagdown \\ \cdot \quad + \quad \cdot \quad + \quad \cdot \end{array} \end{array}$$

6

Обчисли значення виразів. Запиши результат.

$$\begin{array}{l} 36 + 23 = \dots \\ 67 - 34 = \dots \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 84 + 12 = \dots \\ 96 - 74 = \dots \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 97 - 24 = \dots \\ 16 + 12 = \dots \end{array}$$

7

Порівняй пари виразів. Чим вони відрізняються? Знайди значення виразів.

$$\begin{array}{l} 63 + 6 = \dots \\ 63 + 26 = \dots \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 85 - 2 = \dots \\ 85 - 32 = \dots \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 34 + 50 = \dots \\ 34 + 53 = \dots \end{array}$$

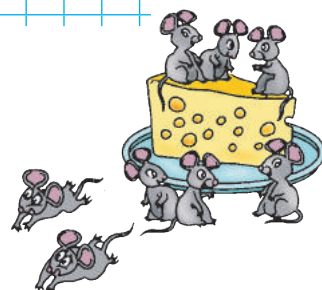
8

Склади за малюнком задачу. Розв'яжи її.

Задача

Розв'язання

Відповідь:

ВІЗНАЧАЄМО ЧАС ЗА ГОДИННИКОМ

- годинник: годинна і хвилинна стрілки
- година (год)

1

Відшукай до кожного початку речення його кінець.

Довжину вимірюють

у тижнях, добах, годинах.

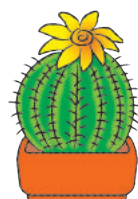
Час вимірюють

у сантиметрах, дециметрах.

2

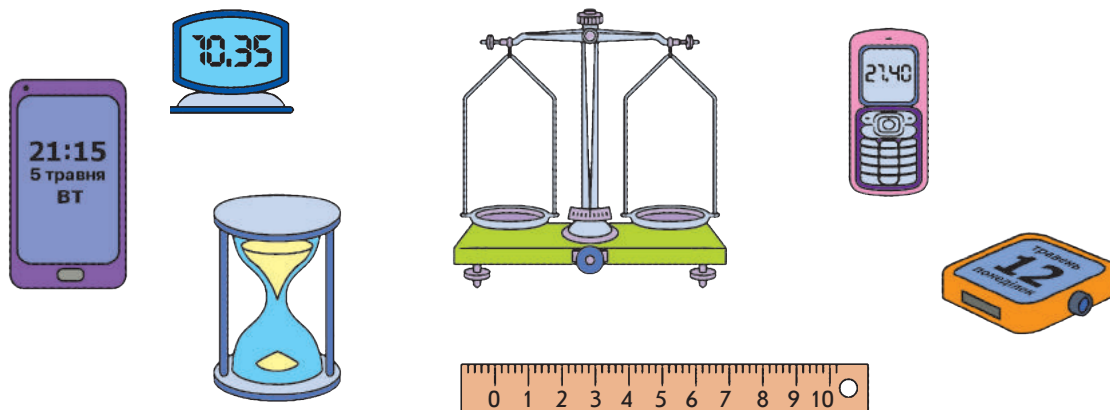
Усно розв'яжи задачу.

Квітка кактуса розпустилась о 7 годині ранку й цвіла до 7 години ранку наступного дня. Скільки діб цвів кактус?

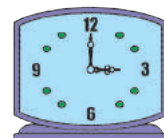

3

Обведи предмети, які допомагають вимірювати час. Доповни цей перелік.

- Час вимірюють за допомогою **годинника**. Цей прилад **показує, котра година доби триває**.
- На циферблаті годинника **12 поділок**: 1, 2, ..., 12.
- На годиннику **дві стрілки**: **коротка (годинна), довга (хвилинна)**.
- Якщо довга стрілка стоїть на поділці 12, то коротка стрілка показує, котра зараз година.

Геометрична хвилинка

4

Визнач, котру годину показує кожний годинник. З'єднай циферблат з відповідним числом.

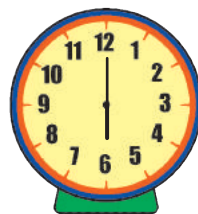
12 год

6 год

9 год

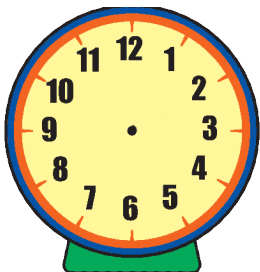
8 год

11 год

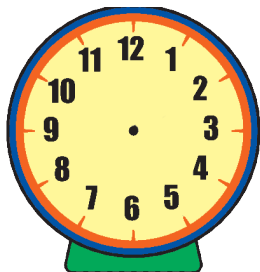
10 год

5

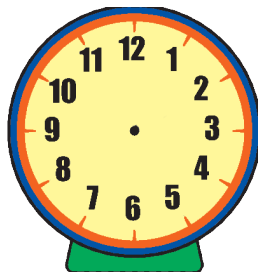
Намалюй на годинниках годинну і хвилинну стрілки.

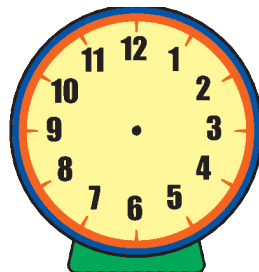
2 год

9 год

5 год

4 год

6

Знайди значення виразів.

$$45 + 24 = .$$

$$78 - 43 = .$$

$$21 + 34 = .$$

$$65 - 32 = .$$

$$94 - 32 = .$$

$$86 + 12 = .$$

7

Поміркуй, які знаки арифметичних дій треба вставити, щоб одержати істинні нерівності.

$$16 \bigcirc 3 < 16 \bigcirc 3$$

$$24 \bigcirc 4 < 24 \bigcirc 4$$

$$52 \bigcirc 40 > 52 \bigcirc 30$$

$$40 \bigcirc 7 > 40 \bigcirc 6$$

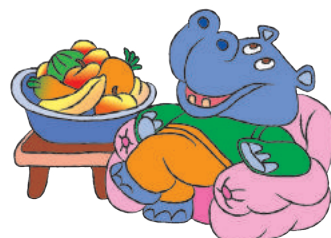
$$38 \bigcirc 6 < 39 \bigcirc 6$$

$$63 \bigcirc 6 < 63 \bigcirc 6$$

8

Розв'яжи задачу.

У зоопарку бегемот за добу з'їдає 30 кг овочів і 15 кг фруктів. Скільки всього овочів і фруктів треба бегемоту на добу?

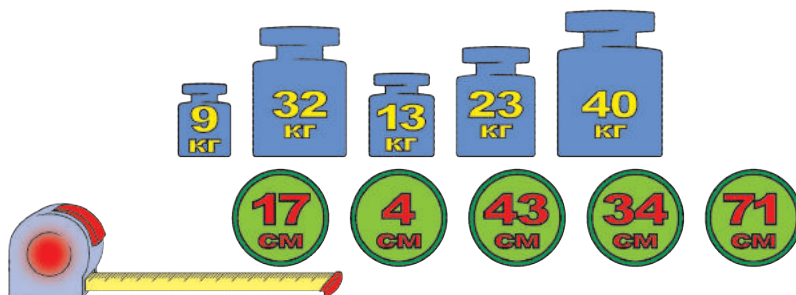

ДІЗНАЄМОСЯ ПРО ТРИВАЛІСТЬ ДОБИ

1 доба = 24 години

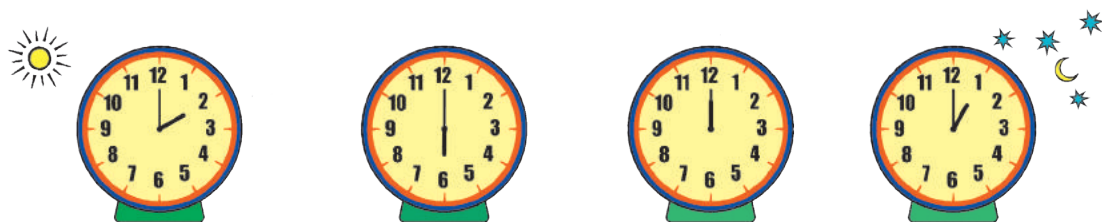
1

Назви іменовані числа в порядку збільшення; зменшення.

2

Розглянь, як діти визначили час. Поміркуй, чому вони відповіли по-різному.

2 година дня
6 година ранку
12 година дня
1 година дня

2 година ночі
6 година вечора
12 година ночі
1 година ночі

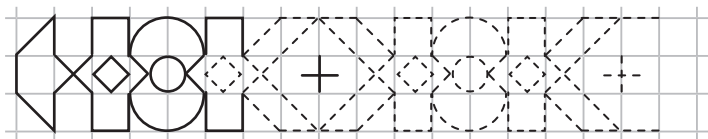
Коли визначаєш час за годинником, називай **частину доби!**

3

Визнач час за годинником, називаючи частину доби.

- ♦ Коротка — годинна — стрілка проходить циферблат годинника двічі за добу.
- ♦ На годиннику 12 поділок.
- ♦ **Доба містить $12 + 12 = 24$ години.**

Графічний диктант

4

Визнач час за годинником, якщо відомо, що триває перша половина доби. З'єднай кожний циферблат з відповідним числом.

12 год

24 год

5 год

17 год

3 год

15 год

5

Визнач час за годинником, якщо відомо, що триває друга половина доби.

_____ год

_____ год

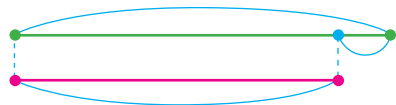
_____ год

_____ год

6

Послухай задачу. Поясни, що позначають відрізки на схемі. Розв'яжи задачу усно.

Собаки Білка і Стрілка побували в космосі раніше за людину. Їхній політ тривав 25 годин. На скільки годин більше від доби були в польоті собаки-космонавти?

7

Знайди значення виразів.

$$36 + 12 = .$$

$$73 - 21 = .$$

$$43 + 56 = .$$

$$68 - 34 = .$$

$$45 + 33 = .$$

$$94 - 71 = .$$

8

Впиши пропущені в рівностях цифри.

$$68 + 1 \square = 79$$

$$37 - 2 \square = 13$$

$$42 + \square 6 = 68$$

$$54 - 2 \square = 31$$

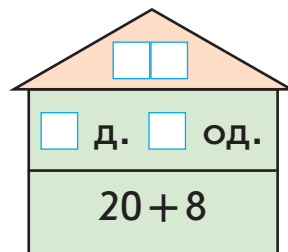
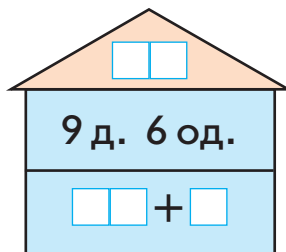
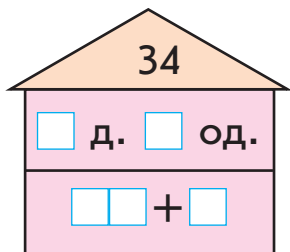
$$26 + 3 \square = 57$$

$$79 - \square 4 = 45$$

>> ДОДАЄМО І ВІДНІМАЄМО ЧИСЛА

1

Подай число по-різному.

2

Заповни порожні клітинки. Прокоментуй розв'язування за схемами.

$$6 + 4 = 6 + \square + \square = \square + \square = \square\square$$

$$\begin{array}{c} \square + \square \end{array}$$

$$9 - 3 = 9 - \square - \square = \square - \square = \square$$

$$\begin{array}{c} \square + \square \end{array}$$

3

Розглянь, як можна додавати і віднімати число частинами.

$$34 + 25 = 34 + 20 + 5 = 54 + 5 = 59$$

$$\begin{array}{c} 20 + 5 \end{array}$$

$$47 - 26 = 47 - 20 - 6 = 27 - 6 = 21$$

$$\begin{array}{c} 20 + 6 \end{array}$$

4

Закінчи розв'язання.

$$\begin{array}{l} 72 + 16 = \dots + \dots + \dots = \dots + \dots = \dots \\ \begin{array}{c} \square + \square \\ \square + \square \end{array} \\ 66 - 24 = \dots - \dots - \dots = \dots - \dots = \dots \\ \begin{array}{c} \square - \square \\ \square - \square \end{array} \\ 24 + 23 = \dots + \dots + \dots = \dots + \dots = \dots \\ \begin{array}{c} \square + \square \\ \square + \square \end{array} \\ 38 - 17 = \dots - \dots - \dots = \dots - \dots = \dots \\ \begin{array}{c} \square - \square \\ \square - \square \end{array} \end{array}$$

Геометрична хвилинка

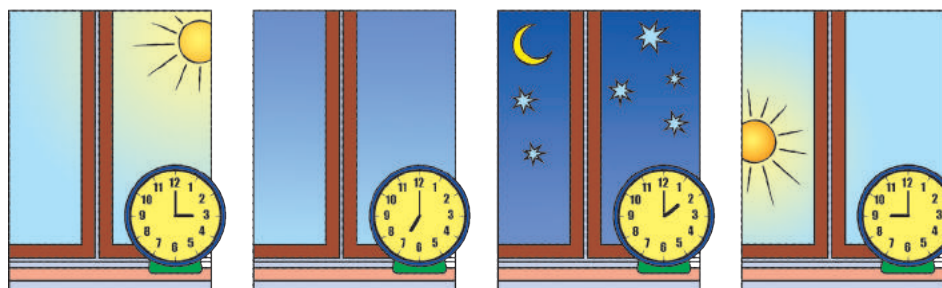
5

Обчисли способом порозрядного додавання і віднімання.

$43 + 34 = .$	$52 + 26 = .$	$74 - 33 = .$
$58 - 46 = .$	$65 - 32 = .$	$27 + 12 = .$

6

Перевір, чи правильно діти визначили час.

3 година дня
7 година вечора
2 година ночі
9 година ранку

15 година
19 година
2 година
9 година

7

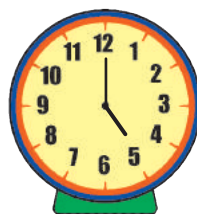
Визнач час за годинником, якщо відомо, що триває друга половина доби.

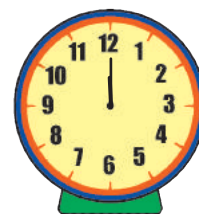
_____ год

_____ год

_____ год

_____ год

8

Зістав задачі. Чим вони схожі? Чи є ці задачі оберненими?

- 1) Дощ ішов 11 годин удень і 8 годин уночі. Скільки годин на добу йшов дощ?
- 2) Дощ ішов 11 годин у суботу і 8 годин у неділю. На скільки довше йшов дощ у суботу, ніж у неділю?

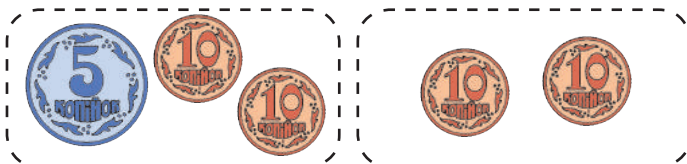

ВІВЧАЄМО ВАРТІСТЬ ТОВАРУ

- гривня (грн)
- копійка (к.)
- 1 грн = 100 к.

1

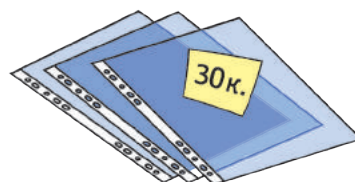
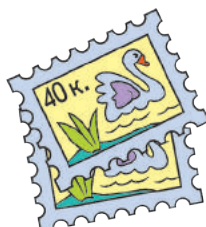
Сорока купила намисто за 20 копійок. Обведи монети, якими сорока могла заплатити за покупку.

Предмети, які **купують**, — це **товари**.
Товари **кошують грошей** — мають **вартість**.

2

Визнач, вартість яких товарів більша.

100 копійок — це 1 гривня.

3

Полічи, скільки грошей у дітей. У кого грошей більше?

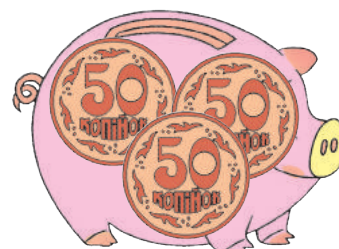
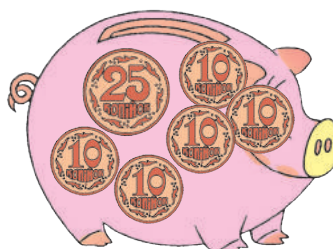
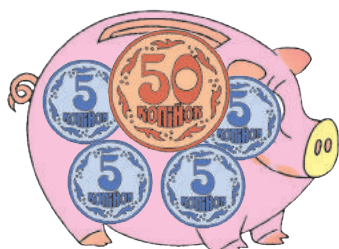

У Вадима ____ к.

У Катрусі ____ к.

4

Обведи скарбничку, в якій найбільше грошей.

Геометрична хвилинка

5

Обведи монети — копійки — жовтим олівцем, а купюри — гривні — червоним. Які інші монети та купюри ти знаєш?

6

Закінчи обчислення значень виразів порозрядно.

$$42 + 53 = \square + \square = \square$$

40 + 2 50 + 3

$$77 - 45 = \square + \square = \square$$

70 + 7 40 + 5

7

Закінчи обчислення частинами.

$$53 + 45 = 53 + 40 + 5 = \square + 5 = \square$$

40 + 5

$$88 - 56 = 88 - 50 - 6 = \square - 6 = \square$$

40 + 5

8

Порівняй два способи розв'язування. Чим вони відрізняються? Закінчи розв'язання.

$$53 + 26 = 50 + 3 + 20 + 6 = \square$$

50 + 3 20 + 6

$$53 + 26 = 53 + 20 + 6 = \square$$

20 + 6

$$96 - 64 = 90 + 6 - 60 - 4 = \square$$

90 + 6 60 + 4

$$96 - 64 = 96 - 60 - 4 = \square$$

60 + 4

9

Розв'яжи задачу.

Бабуся купила цукерки та печиво. Вартість цукерок — 23 гривні, а печива — 12 гривень. Дізнайся, скільки гривень заплатила бабуся за всю покупку.

>> ЗНАЙОМИМОСЯ З ОДИНИЦЕЮ ВІМІРЮВАННЯ ДОВЖИНИ — МЕТР

- > метр (м)
- > 100 см = 1 м
- > 10 дм = 1 м

1

Подай величину в сантиметрах; у дециметрах.

$5 \text{ дм} = \boxed{} \text{ см}$

$10 \text{ см} = \boxed{} \text{ дм}$

$90 \text{ см} = \boxed{} \text{ дм}$

$10 \text{ дм} = \boxed{} \text{ см}$

$7 \text{ дм} = \boxed{} \text{ см}$

$100 \text{ см} = \boxed{} \text{ дм}$

100 сантиметрів — це 1 метр.

2

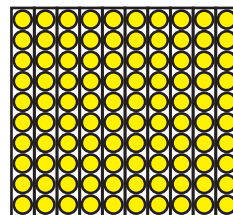
Згадай одиниці лічби. Які одиниці вимірювання довжини ти знаєш?

Одиниця
Сантиметр

Десяток
Дециметр

Сотня
Метр

10 одиниць — це 1 десяток.

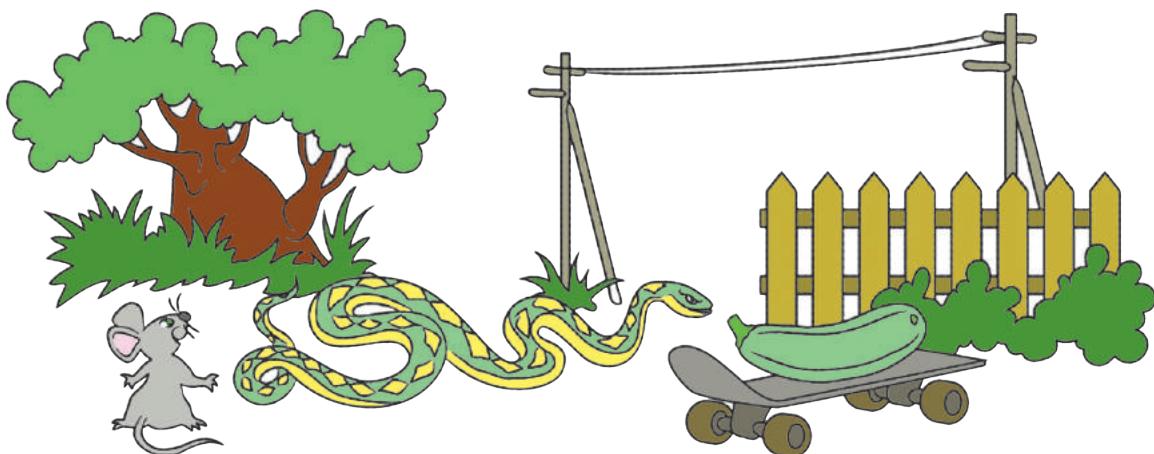
10 десятків — це 1 сотня.

10 сантиметрів — це 1 дециметр.

10 дециметрів — це 1 метр.

3

Назви об'єкти, довжину яких зручно вимірювати міркою 1 метр.

Скільки дециметрів становлять 1 метр? Скільки десятків у числі дециметрів? Подай величини в метрах.

$$80 \text{ дм} = \boxed{} \text{ м}$$

Скільки в 1 метрі дециметрів? Подай величини в дециметрах.

$$2 \text{ м} = \boxed{} \boxed{} \text{ дм}$$

Порівняй іменовані числа.

7 M ○ 9 M

Розв'яжи задачі усно. Обери одну із задач і запиши її розв'язання.

- 1) Висота будинку — 6 метрів, а школи — на 11 метрів більша. Яка висота школи?
- 2) Глибина річки — 12 метрів, а озера — на 10 метрів менша. Яка глибина озера?
- 3) Ширина вулиці — 6 метрів, а дороги — 16 метрів. На скільки метрів вулиця вужча, ніж дорога?

Задача

Розв'язання

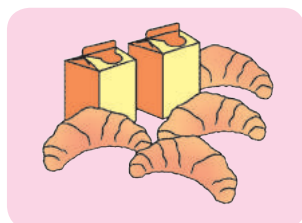
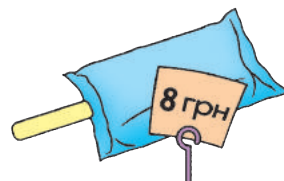
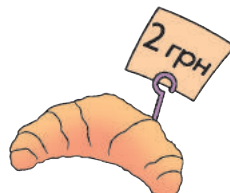
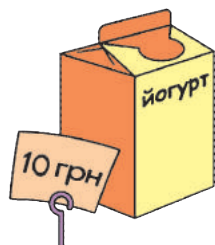
Відповідь:

ДОДАЄМО І ВІДНІМАЄМО ЧИСЛА. ПОВТОРЮЄМО ВИВЧЕНЕ

1

Полічи вартість товарів.

_____ грн

_____ грн

_____ грн

2

Полічи гроші.

3

Назви величини в порядку зростання; в порядку спадання.

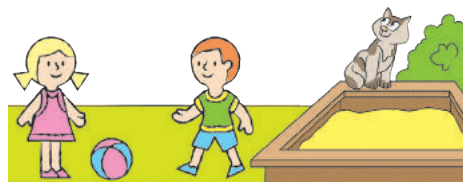
4 см; 1 дм 5 см; 12 см; 1 м; 3 дм; 10 см.

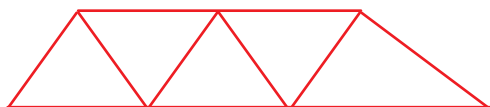
4

Добери дані до умови задачі, щоб можна було відповісти на її запитання.

На дитячому майданчику було 26 дітей. ... Скільки дітей стало на майданчику?

- 1) Додому пішли 4 дитини.
- 2) Дівчаток було на 3 більше, ніж хлопчиків.
- 3) Хлопчиків було на 3 менше, ніж дівчаток.
- 4) На майданчик прийшли дві дитини.

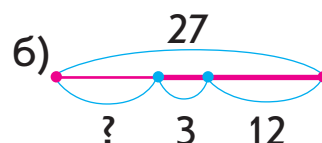
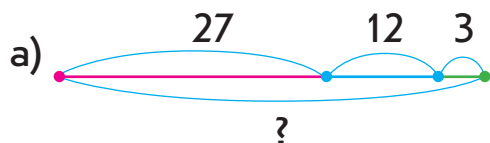

Геометрична хвилинка

5

Послухай задачу. Яка схема відповідає її тексту? Спробуй скласти задачу до іншої схеми.

На дитячому майданчику гралися 27 дітей. Додому пішли 12 дівчаток і 3 хлопчики. Скільки дітей залишилося на дитячому майданчику?

6

Виконай додавання і віднімання чисел за схемами.

$15 + 12 = \dots$ 	$27 - 14 = \dots$ 	$56 + 23 = \dots$
$36 + 43 = \dots$ 	$76 - 55 = \dots$ 	$27 - 15 = \dots$

9

Виконай порівняння.

$54 \bigcirc 84 - 30$	$35 - 3 \bigcirc 33$	$36 + 2 \bigcirc 47 - 6$
-----------------------	----------------------	--------------------------

7

Прочитай задачу. Доповни її даними — двоцифровим числом. Запропонуй дітям у класі розв'язати твою задачу.

Ворона принесла пташенятм черв'ячків: 5 — зранку, а решту — вдень. Скільки черв'ячків принесла ворона вдень?

8

Прочитай умову задачі. Склади такі запитання, щоб задача розв'язувалася дією додавання; дією віднімання. Знайди на вкладці опорну схему до кожної задачі.

У миші в коморі 3 кг пшениці і 6 кг гороху.

ДОДАЄМО І ВІДНІМАЄМО ЧИСЛА. ПОВТОРЮЄМО ВИВЧЕНЕ

1

Відшукай однакові суми і замалюй їх в один колір.

2

Розглянь, у якому порядку додавали числа. Поміркуй, чому вибрали в пару саме такі числа.

$$4 + 5 + 6 = 4 + 6 + 5 = 10 + 5 = 15$$

$$2 + 30 + 5 + 20 = 30 + 20 + 5 + 2 = 50 + 5 + 2 = 57$$

Числа можна **додавати в будь-якому порядку**.

3

Поєднай стрілкою числа, які зручніше додати. Знайди значення виразів за схемою.

$3 + 6 + 7 = \dots + 6 = \dots$	$1 + 40 + 9 = \dots$
$8 + 4 + 2 = \dots$	$5 + 70 + 5 = \dots$

4

Прочитай текст.

На ставку плавало 14 лебедів і 15 качок. В очереті було ще 2 лебеді та 3 качки.

1) Про що дізнаємося за допомогою наведених виразів?

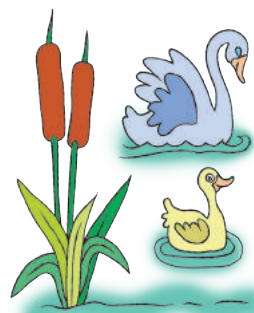
$$14 + 15$$

$$14 + 2$$

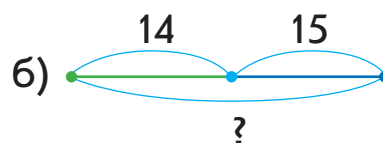
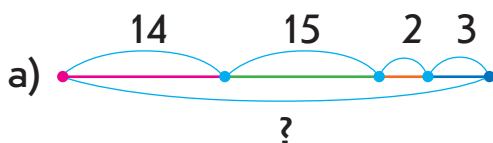
$$15 + 3$$

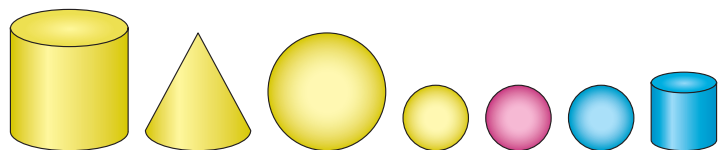
$$2 + 3$$

$$14 + 15 + 2 + 3$$

2) Обери схему, яка ілюструє, скільки всього було птахів.

Геометрична хвилинка

5

Обчисли значення виразів за схемами.

$43 + 53 = \dots$	$38 - 25 = \dots$	$35 + 52 = \dots$

6

Обчисли значення виразів зручним для тебе способом.

$56 - 23 = \dots$	$77 - 33 = \dots$	$88 - 67 = \dots$
$34 + 53 = \dots$	$53 + 35 = \dots$	$47 + 12 = \dots$
$78 - 57 = \dots$	$29 - 17 = \dots$	$79 - 64 = \dots$
$26 + 32 = \dots$	$65 + 32 = \dots$	$25 + 44 = \dots$

7

Назви числа, які треба вставити, щоб одержати істинні рівності.

$34 - \square = 34$

$\square + 50 = 77$

$99 - \square = 29$

$\square - 40 = 17$

$46 - \square = 42$

$\square + 4 = 69$

$\square + 20 = 84$

$\square - 80 = 15$

$\square + 30 = 81$

8

Які цифри «сховалися» за листочками?

$8 \text{ (leaf)} - 4 = 82$

$\text{leaf} 8 + 60 = 7 \text{ (leaf)}$

$79 - 5 \text{ (leaf)} = \text{leaf} 9$

$\text{leaf} 9 - 40 = 2 \text{ (leaf)}$

$\text{leaf} 5 - \text{leaf} = 32$

$6 \text{ (leaf)} + 2 = \text{leaf} 5$

9

1) Розглянь таблицю. Що подано в першому рядку? Що в другому?

Тварина					
Кількість кінцівок	2	4	6	8	10

2) За таблицею склади задачі, в яких запитання починається так: «На скільки ... ?».

>> ПОВТОРЮЄМО ВИВЧЕНЕ

1

Продовж числові послідовності.

20, 18, 16,

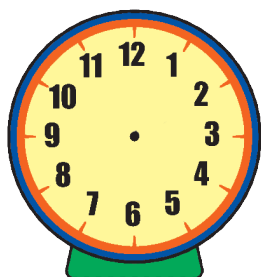
100, 80, 60,

19, 17, 15,

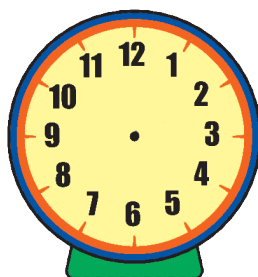
90, 70, 50,

2

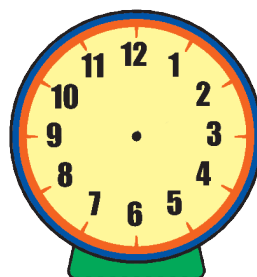
Намалюй на годинниках годинну і хвилинну стрілки.

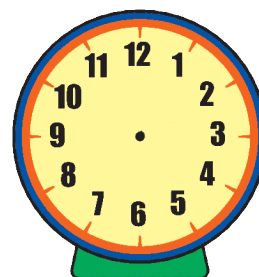
4 год

8 год

2 год

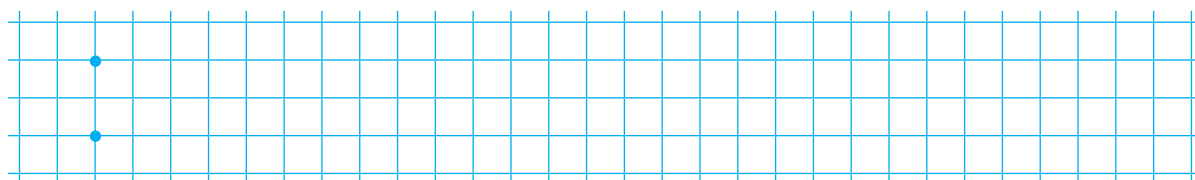

9 год

3

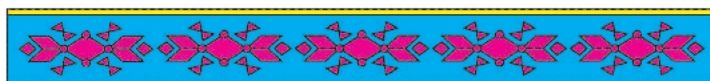
Накресли два відрізки: довжина першого має дорівнювати найменшій з поданих величин, а другого — найбільшій.

12 см; 1 дм 1 см; 14 см; 1 дм; 13 см.

4

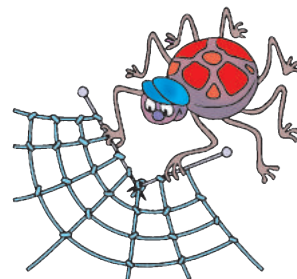
Максимко вирішив зробити закладку для книжки. Довжина книжки 10 см. Закладка якої довжини буде зручнішою? Поясни свій вибір.

5

Після того як павучок сплів 2 м павутини, довжина павутини стала дорівнювати 9 м. Якої довжини була павутина спочатку?

[illegible]

6

45 + 2	76 + 3	34 + .
42 + 5	73 + 6	. . + .

7

$45 + 30 = .$	$98 - 60 - 6 = . \quad . - 6 = .$
$84 - 60 = .$	$51 + 30 + 4 = . \quad . + 4 = .$
$53 + 6 = .$	$65 - 40 - 3 = . \quad . - 3 = .$
$77 - 5 = .$	$32 + 20 + 5 = .$
$35 + 50 = .$	$77 - 50 - 4 = .$

8

У Тетянки є біле, червоне і синє плаття і таких же кольорів три пари черевиків. Які комплекти вона може створити з плаття та черевиків?

ЗМІСТ

Порівнюємо, додаємо і віднімаємо десятки.....	2
Одержуємо круглі числа. Додаємо і віднімаємо круглі числа	4
Досліджуємо одиницю вимірювання довжини — дециметр.....	6
Утворюємо числа другого десятка.....	8
Досліджуємо одноцифрові та двоцифрові числа	10
Записуємо числа другого десятка	12
Записуємо числа другого десятка	14
Записуємо числа першої сотні.....	16
Порівнюємо числа в межах 100.....	18
Додаємо і віднімаємо на основі складу чисел другого десятка	20
Додаємо і віднімаємо на основі складу чисел першої сотні.....	22
Додаємо і віднімаємо на основі складу чисел першої сотні.....	24
Додаємо і віднімаємо число 1	26
Додаємо і віднімаємо числа на основі нумерації.....	28
Узагальнюємо розуміння нумерації чисел першої сотні	30
Узагальнюємо розуміння нумерації чисел першої сотні	32
Додаємо і віднімаємо одноцифрове число	34
Додаємо і віднімаємо числа	36
Додаємо і віднімаємо числа	38
Додаємо і віднімаємо числа	40
Досліджуємо задачі.....	42
Знаходимо невідомий від’ємник та зменшуване.....	44
Знайомимось із задачами на знаходження невідомого зменшуваного або від’ємника	46
Розв’язуємо задачі.....	48
Досліджуємо складові задач.....	50
Знайомимось із додаванням та відніманням двоцифрових чисел	52
Знайомимось з одиницею вимірювання часу — доба	54
Визначаємо час за годинником.....	56
Дізнаємось про тривалість доби.....	58
Додаємо і віднімаємо числа	60
Вивчаємо вартість товару	62
Знайомимось з одиницею вимірювання довжини — метр.....	64
Додаємо і віднімаємо числа. Повторюємо вивчене	66
Додаємо і віднімаємо числа. Повторюємо вивчене	68
Повторюємо вивчене.....	70

Навчальне видання
СКВОРЦОВА Світлана Олексіївна
ОНОПРИЄНКО Оксана Володимирівна

МАТЕМАТИКА. 1 КЛАС.

Навчальний зошит

У 4 частинах

Частина 4

Редактори Ю. М. Миронова, Л. А. Каюда
Технічний редактор С. В. Яшиш
Художник Д. В. Ширяєв

Регіональні представництва
видавництва «Ранок»:

З питань придбання продукції
видавництва «Ранок» звертатися за тел.:
у Харкові – (057) 727-70-80;
Києві – (044) 599-14-53, 377-73-23;
Вінниці – (0432) 55-61-10;
Дніпрі – (056) 785-01-74, 789-06-24;

«Книга поштою»: вул. Котельниківська, 5, Харків, 61051.

Тел. (057) 727-70-90, (067) 546-53-73.

E-mail: pochta@ranok.com.ua

www.ranok.com.ua

T817016У. Підписано до друку 29.03.2018.

Формат 60×90/8. Папір офсетний.

Гарнітура Шкільна. Друк офсетний.

Ум. друк. арк. 10,0.

ТОВ Видавництво «Ранок»,

вул. Кібальчича, 27, к. 135, Харків, 61071.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

ДК № 5215 від 22.09.2016.

Для листів: вул. Космічна, 21а, Харків, 61145.

E-mail: office@ranok.com.ua

Тел. (057) 701-11-22, 719-48-65,

тел./факс (057) 719-58-67.

Київ – тел. (044) 229-84-01,

e-mail: office.kyiv@ranok.com.ua,

Львів – тел. (067) 269-00-61,

e-mail: office.lviv@ranok.com.ua.

Житомирі – (067) 122-63-60;

Львові – (032) 244-14-36;

Миколаєві та Одесі – (067) 551-10-79;

Черкасах – (0472) 51-22-51;

Чернігові – (0462) 93-14-30.

E-mail: commerce@ranok.com.ua.

Папір, на якому надрукована ця книга,

безпечний для здоров'я
та повністю
переробляється

з оптимальною білизною,
рекомендованою
офтальмологами

вибілювався
без застосування
хлору

Разом дбаємо про екологію та здоров'я

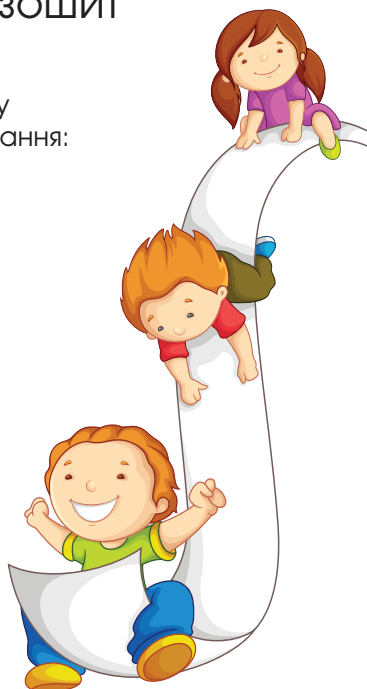
ВИДАВНИЦТВО
РАНОК

Математика. 1 клас. Навчальний зошит

Зошит є складовою навчально-методичного комплексу «Математика. 1 клас», до якого входять електронні видання:

- навчальна програма
- навчальний зошит (електронна і друкована версії)
- роздавальні матеріали для самостійної роботи учнів
- дидактичні матеріали для практичних робіт
- методичний супровід і відеокоментар для вчителя

Видання входить до комплексу для початкової школи, що бере участь у Всеукраїнському експерименті за темою «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації нового Державного стандарту початкової загальної освіти» на базі загальноосвітніх навчальних закладів

Комплекс для початкової школи:

- **Математика.** 1 клас
(автори С. О. Скворцова, О. В. Онопрієнко)
- **Я досліджую світ.** 1 клас
(автори Н. М. Бібік, І. О. Большакова, М. С. Пристінська)
- **Навчання грамоти.** 1 клас
(автори І. О. Большакова, М. С. Пристінська)

Долучайтеся до обговорення в групі:
Математика «Ранок». Пілот

ВИДАВНИЦТВО
РАНОК

ISBN 978-617-09-4221-0

9 786170 942210

Інформаційні партнери проекту:
громадські організації
«Глобал Офіс» і «ЕдКемп Україна»

